

Töö number
Tellijä

2019-0047
Haapsalu Linnavalitsus
Posti 34 90504, Haapsalu
Telefon: 4725300; e-post: hlv@haapsalulv.ee
Registrikood: 75012802

Konsultant

Skepast&Puhkim OÜ
Laki põik 2, 12915 Tallinn
Telefon: +372 664 5808; e-post: info@skpk.ee
Registrikood: 11255795

Kuupäev

11.2019

HAAPSALU LINNA ÜLDPLANEERING 2030+

Lähteseisukohad ja KSH väljatöötamise kavatsus

SKEPAST & PUHKIM

Algatamine

28. september 2018

Haapsalu Linnavalitsuse 28.09.2018 otsus nr 86
„Haapsalu linna üldplaneeringu ja keskkonnamõju
strateegilise hindamise algatamine”

SISUKORD

KOOSTAJAD	4
SISSEJUHATUS	6
1. ÜLDPLANEERINGU EESMÄRK	7
2. KSH EESMÄRK	8
3. ÜLDPLANEERINGU PÕHIMÕTTED	9
4. ÜLDPLANEERINGU VALDKONNAD	10
5. ÜLEVAADE EELDATAVAST KESKKONNAMÕJUST	13
5.1. KESKKONNAMÕJU STARTEEGILISE HINDAMISE KIRJELDUS	13
5.2. MÕJU NATURA 2000 VÖRGUSTIKU ALADELE	14
5.3. MÕJU LOODUSKESKKONNALE	14
5.4. MÕJU SOTSIAAL-MAJANDUSLIKULE KESKKONNALE	15
5.5. MÕJU KULTUURIKESKKONNALE	17
5.6. PIIRIÜLENE KESKKONNAMÕJU	17
5.7. KLIIMAMUUTUSTEGA ARVESTAMINE	17
6. SEOS STRATEEGILISTE DOKUMENTIDEGA	18
7. TEGEVUS- JA AJAKAVA	21
8. KAASAMISKAVA	22
8.1. INFOKANALID	22
8.2. KOOSTÖÖ TEGIJAD JA KAASATAVAD	22
9. ÜLDPLANEERINGU JOONISED	28
10. KOOSTATAVAD ANALÜÜSID	29
LISA 1. LÄHTEMATERJALID	30
LISA 2. ÜLEVAADE HAAPSALU LINNAST	31
LISA 3. KOOSTÖÖ JA KAASAMISE KÄIGUS LAEKUNUD ETTEPANEKUD	32

KOOSTAJAD

Üldplaneeringu lähteseisukohad ja keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsus koostati Haapsalu Linnavalitsuse ning Skepast&Puhkim OÜ koostöös.

Haapsalu Linnavalitsuse üldplaneeringu koostamise ja KSH läbiviimise töörühm:

Nimi	Ametikoht
Helen Rammu	Aselinnapea
Anu Joost	Linnarhitekt
Anu Ulm	Maanõunik
Marju Kohtring	Maaspetsialist
Peep Aedviir	Linnageodeet
Ülla Paras	Arenguspetsialist
Aivar Sein	Ehitusnõunik
Ailar Ladva	Linnakeskkonnanõunik
Sirli Vaksmann	Majandus- ja taristunõunik
Remi Treier	Keskkonnaspetsialist

Skepast&Puhkim OÜ üldplaneeringu koostamise ja KSH läbiviimise töörühm:

Nimi	Valdkonnad / teemad
Anni Konsap, BSc geograafia, MA õigusteadus	Planeerija, projektijuht
Kadri Vaher, ruumilise keskkonna planeerija tase 7, MA urbanistika, MSc keskkonnatehnoloogia	Planeerija
Mildred Liinat, ruumilise keskkonna planeerija tase 7, MSc arhitektuur	Planeerija
Piret Kirs, MA maastikuarhitekt	Planeerija
Kati Kraavi, MSc kinnisvaraplaneerimine	GIS-spetsialist, andmebaasid, joonised, 3D visualiseeringud
Piret Kikkas, MSc. keskkonnatehnika	Veevarustuse ja kanalisatsiooni insener
Valdeko Laats, MSc. ehitusinsener	Teedeinsener
Eike Riis, KSH juhtekspert MSc bioloogia	KSH aruande koostamine, ekspertide töö koordineerimine; looduskeskkond, looduskaitse, Natura 2000, rohevõrgustik jm elustiku ja ökoloogiaga seotud teemad, inimese tervis, sotsiaalsed vajadused ja vara; kultuuriväärtused
Moonika Lipping, keskkonnaspetsialist, BSc keskkonnakaitse, MA kommunikatsioonijuhtimine	KSH aruande koostamine; looduskeskkond, looduskaitse, maavarad ja maardlad, jäätmemajandus, keskkonnaohtlikud objektid, kultuuriväärtused, inimese tervis, sotsiaalsed vajadused ja vara
Marju Kaivapalu, keskkonnaekspert MSc keemia ja keskkonnakaitse tehnoloogia	Looduskeskkond, looduskaitse, pinna- ja põhjavesi
Raimo Pajula, keskkonnaekspert, MSc geoökoloogia	Looduskeskkond, looduskaitse, Natura 2000, rohevõrgustik jm elustiku ja ökoloogiaga seotud teemad
Hendrik Puhkim;	Sotsiaalmajanduslikud mõjud (maakasutus, taristu)

KSH juhtekspert Eike Riis vastab KeHJS-e § 34 lg 4 sätestatud nõuetele. Juhtekspert Eike Riis ning eksperdid Marju Kaivapalu, Hendrik Puhkim ja Raimo Pajula on Eesti Keskkonnamõju Hindajate Ühingu (KeMÜ)¹ liikmed ning lähtuvalt ühingu põhikirjast järgivad oma töös keskkonnamõju hindaja head tava². Haapsalu linna üldplaneeringut koostavad planeerijad on Eesti Planeerijate Ühingu liikmed.

Haapsalu linna üldplaneeringu koostamise käigus läbiviidava mürahinnangu teostavad Kajaja OÜ eksperdid Marko Ründva ja Maria Oravas.

Üldplaneeringu koostamise ja KSH läbiviimise meeskonna koosseis võib töö käigus täieneda, lähtudes eelkõige üldplaneeringuga kavandatavatest tegevustest ja nendega kaasneva eeldatava mõju iseloomust.

Kasutatud lühendid

EELIS	Eesti Looduse Infosüsteem
eRT	elektrooniline Riigi Teataja
KeHJS	keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus
KeÜS	keskkonnaseadustiku üldosa seadus
KKR	keskkonnaregister
KOV	kohalik omavalitsus
KSH	keskkonnamõju strateegiline hindamine
LS	lähteseisukohad
MP	maakonnaplaneering
PlanS	planeerimisseadus
VTK	väljatöötamise kavatsus
LV	linnaalitsus
ÜP	üldplaneering

¹ KeMÜ on keskkonnamõju hindamisega tegelevate isikute vabatahtlik ühendus, mille eesmärk on keskkonnamõju hindamise (nii KMH kui ka KSH) süsteemi parendamine Eestis ja rahvusvaheliselt.

² <http://www.eaia.eu/kemu/heatava>

SISSEJUHATUS

Dokument koondab Haapsalu linna üldplaneeringu lähteseisukohad (LS) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsuse (KSH VTK). LS ja KSH VTK on koostatud ühise dokumendina, et vältida dubleerimist ja tagada parem seos üldplaneeringuga kavandatava arengu ning selle mõjude hindamise vahel.

Üldplaneeringu LS ja KSH VTK annab ülevaate omavalitsuse ruumilise arengu eesmärkidest ja on suunisteks üldplaneeringu edasisel koostamisel ning selle elluviimisega kaasneva mõju hindamisel. LS ja KSH VTK määratleb vajaduse uue üldplaneeringu koostamiseks, annab ülevaate üldistest põhimõtetest, millest ruumilise arengu koostamisel lähtuda, koondab peamised valdkonnad, millega üldplaneering tegeleb, kaardistab vajalikud uuringud ning eeldatavad olulised mõjud, mis kavandatavate arengute elluviimisega kaasneda võivad. Lisaks kirjeldab LS ja KSH VTK üldplaneeringu koostamise korraldust, et kõigil huvitatud osapooltel oleks selge, millises ajagraafikus liigutakse ning kuidas on tagatud töös osalemine.

LS ja KSH VTK on esialgne ülesandepüstitus järgnevas üldplaneeringu ja KSH koostamise protsessiks. LS ja KSH VTK toodud valdkonnad ja hinnatavad mõjud võivad edasise üldplaneeringu koostamise käigus, kaasamise ning koostöö ja täiendavate analüüside tulemusel täieneda. Haapsalu linna kodulehel avalikustatavat LS ja KSH VTK dokumenti edasise planeerimisprotsessi käigus ei muudeta, kuid muutunud asjaolusid käsitletakse ja põhjendatakse üldplaneeringu koostamise ja mõjude hindamise käigus.

1. ÜLDPLANEERINGU EESMÄRK

Üldplaneeringu eesmärk on kogu Haapsalu linna territooriumi³ ruumilise arengu põhimõtete ja suundumuste määramine. Üldplaneering annab ruumilise väljundi linna arengukavas määratud strateegilisele arenguvisioonile. Sellest tulenevalt on üldplaneeringu eesmärgiks ruumiliste eelduste loomine moodsa elukeskkonnaga keskkonnasõbraliku omavalitsuse arenguks, kus on säilinud miljöväärtuslik linnakeskkond, mitmekesise looduse ja piirkondliku omapäraga maapiirkond ning kus avalikud teenused on elanikele kodust kättesaadavas kauguses.⁴

Üldplaneeringu üldine eesmärk koosneb valdkondlikest eesmärkidest, mille täitmine toimub läbi planeerimisseaduses toodud üldplaneeringu ülesannete lahendamise (vt ptk 4). Omavalitsuste senisest ruumilisest arengust lähtuvalt ning moodustunud omavalitsuse iseloomu silmas pidades on Haapsalu linna ruumilisteks vajadusteks:

- Maaliste ja linnaliste alade piiride täpsustamine.
- Linnalise asustusega aladel kompaktsuse tõstmine ja hoonestuse tihendamine. Paralepa, Haapsalu ja Uuemõisa ühendamine terviklikuks linnastuks.
- Maalises piirkonnas külade eripärase hoonestuslaadi säilitamine.
- Varem kavandatud, kuid realiseerimata arenduste sidumine omavalitsuse üldiste ruumilise arengu suundumustega.
- Rannikupiirkondades eelduste loomine läbimõeldud puhkemajanduse, elamumajanduse ja osaliselt ka tööstuspiirkondade arendamiseks.
- Linna erinevate piirkondade ühendusvõimaluste tagamine ja jätkusuutliku transpordikorralduse tagamine, sh võimaliku Haapsalu-Noarootsi püsiühenduse lahendus, raudteeühendusega arvestamine, kergliiklusteede ja väikesadamate võrgustike arendamine.
- Elektri- ja soojusenergia ning muu teenindava taristu kättesaadavuse tagamine nii maalistes kui ka linnalistes piirkondades.
- Loodus- ja kultuurikeskkonna, sh rohevõrgustiku ja väärtuslike maastike ning üksikobjektide säilimise ja väärtustamise tagamine.

Üldplaneering seab Haapsalu linna ruumilise arengu eesmärgid järgnevas 10 aastaks, vajadusel ka pikemaks ajaks.

³ Nimetust „Haapsalu linn“ kasutatakse Haapsalu linna kui omavalitsusüksuse kohta. Nimetust „Haapsalu linn kui asustusüksus“ kasutatakse Haapsalu linna kui asustusüksuse kohta.

⁴ Haapsalu linna arengukava 2018-2028.

<https://www.riigiteataja.ee/aktilisa/4081/1201/8010/arengukava.pdf#>

2. KSH EESMÄRK

Üldplaneeringu koostamise raames viiakse läbi keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH), mille eesmärk on arvestada laiemalt erinevaid keskkonnast tulenevaid kaalutlusi üldplaneeringu koostamisel, tagada kõrgetasemeline keskkonnakaitse ning jätkusuutlik areng.

KSH toetab üldplaneeringu lahendust ning minimeerib võimalused arendusteks, millega kaasneb oluline ebasoodne mõju keskkonnale. KSH käigus kirjeldatakse, analüüsitakse ja hinnatakse üldplaneeringu elluviimisega kaasneva võivaid olulisi keskkonna-, majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi mõjusid, tehakse ettepanekud soodsaima lahendusvariandi valikuks ning vajadusel ebasoodsate keskkonnamõjude vähendamiseks ja leevendusmeetmete rakendamiseks.

Käesolev VTK on aluseks KSH aruande koostamisele. VTKs määratletakse mõjuhindamise ulatus, üldplaneeringu elluviimisega eeldatavalt kaasneva võiv oluline keskkonnamõju, sh mõju inimese tervisele ja heaolule, piiriülese keskkonnamõju esinemise võimalikkus, võimalik mõju Natura 2000 võrgustiku aladele.

KSH läbiviimise ajakava sõltub üldplaneeringu koostamise ja menetlemise ajakavast (vt ptk 7).

KSH käsitusala on üldplaneeringu ala ehk kogu Haapsalu linna territoorium. Vajadusel, sõltuvalt eeldatavalt mõjutatavast keskkonna elemendist ja mõju ulatusest, arvestatakse keskkonnamõju hindamisel ka ala väljaspool planeeringuala.

3. ÜLDPLANEERINGU PÕHIMÕTTED

Haapsalu linna üldplaneering koostatakse lähtudes asjakohastest õigusaktidest, planeeringutest, arengukavadest jms dokumentidest, mis suunavad linna ruumilist arengut. Täpsemalt on lähtematerjalid loetletud lisa 1. Samuti on lahenduse aluseks hea planeerimise tava, asutuste ja isikute põhjendatud seisukohad, avalikkuse arvamus, omavalitsuse arenguplaanid ning töögrupi kaalutusotsused.

Üldplaneeringu põhimõtted on tuletatud planeerimisseadusest, üleriigilisest planeeringust ja maakonnaplaneeringust ning linna üldistest ruumilise arengu eesmärkidest ja annavad kaalutluse piirid kõikide üldplaneeringus käsitletavate ülesannete lahendamiseks, kuid ka üldplaneeringu hilisemaks elluviimiseks.

Üldised põhimõtted, mis Haapsalu linna üldplaneeringu koostamisel ja selle elluviimisel aluseks võetakse:

- Kujundada kogu linna ühtne ruumiline terviknägemus, mis võtab arvesse erinevaid eluvaldkondi ning piirkondade omapära.
- Tagada järjepidevus ja kooskõla kehtivate ruumiliste väärtuste ja põhimõtete säilimise ning uues omavalitsuses ühtselt kokkulepitud väärtuste osas.
- Soodustada mitmekesise, hästi sidustatud ja kvaliteetse elukeskkonna kujundamist, säilitades samal ajal olemasoleva loodus- ja ehitatud keskkonna väärtused.
- Väärtustada võrdselt erinevaid elamisviise – linnalisi asulaid ja traditsioonilisi külasid – ja tagada nende säilimine.
- Eelistada kasutusest välja langenud väärtuslike alade ja hoonete uuesti kasutusele võtmist uute alade hõivamisele.
- Tagada avatud, võrdne ja usaldusväärne haldusmenetlus nii planeeringu koostamise ajal kui ka üldplaneeringu elluviimisel.
- Lähtuda otsuste tegemisel üldplaneeringuga seatud pikaajsest strateegilisest plaanist, vaadata suurt pilti.

4. ÜLDPLANEERINGU VALDKONNAD

Haapsalu linna ruumilise arengu eesmärkide saavutamiseks tuleb lahendada järgmised üldplaneeringu ülesanded:

Üldplaneeringu ülesanded	Lahendamise vajadus
Transpordivõrgustiku ja muu infrastruktuuri, sh kohalike teede, raudtee, sadamate ning väikesadamate üldise asukoha ja nendest tekkivate kitsenduste määramine	<ul style="list-style-type: none"> • Haapsalu raudteetrassi ja kaitsevööndi kandmine üldplaneeringusse vastavalt maakonnaplaneeringu teemaplaneeringule „Riisipere-Haapsalu-Rohuküla raudteetrassi koridori asukoha määramine“ ning sellest tulenevalt tänavavõrgu ja liiklusskeemi muudatuste kavandamine, tööstus- ja logistikaaladega ühendamine, kauba- ja reisijateveo kavandamine vms • Haapsalu linna kui asustusüksuse ümbersõidutee vajaduse säilitamise kaalumine koostöös Maanteeametiga (trassikoridoride variandid on reserveeritud olemasolevate üldplaneeringutega) • Noarootsi-Haapsalu püsiühenduse loomiseks lahenduse leidmine ja põhimõttelise asukoha valimine koostöös Lääne-Nigula vallaga • väikesadamate võrgustiku kavandamine • maakonnaplaneeringuga määratud 20 +20 m riigimaanteede koridori ulatuse ja tingimuste täpsustamine • kergliiklusteede võrgustiku edasiarendamine Haapsalu linnastus ja riigimaanteede ääres • taliteede koridoride kavandamine
Kohaliku tähtsusega jäätmeäitluskohtade asukoha ja nendest tekkivate kitsenduste määramine	<ul style="list-style-type: none"> • suletud Pullapää prügilala avamise või maa-ala arendamise vajaduse kaalumine • Läänemaa jäätmejaama laienduse või täiendavate jäätmeäitluskohtade vajaduse kaalumine
Tehnovõrkude ja -rajatiste üldise asukoha ja nendest tekkivate kitsenduste määramine;	<ul style="list-style-type: none"> • Noarootsi-Haapsalu püsiühenduse (tamm, sild, praam vms) vajaduse ja põhimõttelise asukoha valimine • tööstusalade kavandamine või laiendamine (näiteks Tööstuse tänaval jm, Uuemõisa alevikus ja Panga külas) • reovee kogumise kavandamine Herjava piirkonnas • koostootmisjaama asukoha valimine
Olulise ruumilise mõjuga ehitise asukoha valimine	<ul style="list-style-type: none"> • olulise ruumilise mõjuga ehitise rajamise kaalumine, so tavajäätmete põletamiseks või keemiliseks töötlemiseks mõeldud rajatis, kus põletatakse või töödeldakse üle 100 tonni jäätmeid ööpäevas, ja tavajäätmete prügilala, kui selle üldmaht on üle 25 000 tonni
Asustuse arengut suunavate tingimuste täpsustamine	<ul style="list-style-type: none"> • kompaktse hoonestuse tihendamine keskustes vältimaks valglinnastumist • väljakujunenud külastruktuuri väärtustamine • asustuse laiendamise võimaluste loomine hajaasustuses
Supelranna alade määramine	<ul style="list-style-type: none"> • uute randade kasutuselevõtt Pullapää ja Valgevälja karjääris • kämpingualade ja karavani-platside määratlemine supelrandade lähisteles
Tee ja tänavakaitsevööndi laiendamine	<ul style="list-style-type: none"> • kohalike teede kaitsevööndi täpsustamine
Korduva üleujutusega ala piiri määramine mererannal	<ul style="list-style-type: none"> • korduva üleujutusega ala piiri määramine • üleujutusala riskipiirkondadel ehitustingimuste täpsustamine

Rohevõrgustiku toimimist tagavate tingimuste täpsustamine ning sellest tekkivate kitsenduste määramine	<ul style="list-style-type: none"> • rohekoridoride piiride ja tingimuste täpsustamine hajaasutuses • sidusa rohelise võrgustiku kavandamine linnastus
Kallasrajale avaliku juurdepääsu tingimuste määramine	<ul style="list-style-type: none"> • kallasrajale avaliku juurdepääsu tingimuste määramine • sundvõõrandamise vajaduse määramine
Ranna ja kalda ehituskeelu vööndi suurendamine ja vähendamine	<ul style="list-style-type: none"> • ehituskeeluvööndi täpsustamine ranna-alal • ehitustingimuste täpsustamine ranna-alal
Kohaliku omavalitsuse üksuse tasandil kaitstavate loodusobjektide ja nende kaitse- ja kasutustingimuste seadmine	<ul style="list-style-type: none"> • kohalikul tasandil kaitstavate loodusobjektide määratlemine, täpsustamine ja nende kaitse tagamise tingimuste kavandamine
Väärtuslike põllumajandusmaade, rohealade, maastike, maastiku üksikelementide ja looduskoosluste määramine ning nende kaitse- ja kasutustingimuste seadmine	<ul style="list-style-type: none"> • alade täpsustamine vastavalt tegelikule ja eeldatavale kasutusele olemasolevate ruumiandmete põhjal (PRIA, MEM vms)
Maardlatest ja kaevandamisest mõjutatud aladest tekkivate kitsenduste määramine	<ul style="list-style-type: none"> • ruumi- ja maakasutusega seotud tingimuste seadmine karjäärides • Valgevälja karjääri rekonstrueerimine puhkealaks
Miljööväärtuslike alade ja väärtuslike üksikobjektide määramine ning nende kaitse- ja kasutustingimuste seadmine	<ul style="list-style-type: none"> • miljööväärtuslike alade piiride ja tingimuste täpsustamine
Kohaliku tähtsusega kultuuripärandi säilitamise meetmete, sh selle üldiste kasutustingimuste määramine	<ul style="list-style-type: none"> • vajadusel kultuuripärandi objektide, objektide nimede ja nende kasutustingimuste täpsustamine • ehitistele projekteerimistingimuste väljastamiseks suuniste andmine
Planeeringuala üldiste kasutus- ja ehitustingimuste, sh projekteerimistingimuste andmise aluseks olevate tingimuste, maakasutuse juhtotstarbe, maksimaalse ehitusmahu, hoonestuse kõrguspiirangu ja haljastusnõuete määramine	<ul style="list-style-type: none"> • krundi suuruse piirangu, haljastusnõuete jms vajaduse väljaselgitamine ja tingimuste seadmine erinevates asulates või asula erinevate piirkondade kaupa • hoonete ja rajatiste mahu ja kõrgusepiirangute määratlemine • Kiltsi, jt tööstusalade kasutamise tingimuste ja üldreeglite väljatöötamine
Riigikaitselise otstarbega maa-alade määramine ning maakonnaplaneeringus määratud riigikaitselise otstarbega maa-alade piiride täpsustamine	<ul style="list-style-type: none"> • Kiltsi lennuvälja juhtotstarbe ja üldiste kasutustingimuste täpsustamine, sh lennuvälja avamise kaalumise tsiviillendudeks (väikelennukitele)
Puhke- ja virgestusalade asukohta ja nendest tekkivate kitsenduste määramine	<ul style="list-style-type: none"> • üldplaneeringutega kavandatud puhke- ja virgestusalade ülevaatamine, vajadusel täiendavate kasutustingimuste määramine • vajadusel täiendavate puhke- ja virgestusalade asukohtade ja nende kasutustingimuste määramine

<p>Asula või ehitiste kaitseks õhusaaste, müra, tugeva tuule või lumetuisu eest või tuleohtu vähendamiseks või metsatulekahju leviku tõkestamiseks lageraie tegemisel langi suurusele ja raievanusele piirangute seadmine</p>	<ul style="list-style-type: none"> • mets kui asula/ehitise/ranna/veekogu kaitsja Haapsalu linnastu ümber, hajaasustuse küldes, mereranna jt veekogude ääres • RMK poolt määratud kõrgendatud avaliku huviga metsa-aladega arvestamine ja nende laiendamine vastavalt kogukonna ettepanekutele
<p>Müra normtasemetega kategooriate määramine</p>	<ul style="list-style-type: none"> • mürateemalise eksperthinnangu koostamine seoses transiitliiklusega läbi Haapsalu, kaevandamisega, lennuvälja kasutuselevõtuga vms
<p>Liikluskorralduse üldiste põhimõtete määramine</p>	<ul style="list-style-type: none"> • parkimispõhimõtete ja -nõuete täpsustamine, avalikult kasutatavate parkla-alade määramine Haapsalu linnastus • raudteetrassiga seonduvad muudatused linna liikluskorralduses
<p>Alade ja juhtude määramine, mille esinemise korral tuleb detailplaneeringu koostamisel kaaluda arhitektuurivõistluse korraldamist</p>	<ul style="list-style-type: none"> • olemasolevate alade ja juhtude täpsustamine
<p>Detailplaneeringu koostamise kohustusega alade või juhtude määramine</p>	<ul style="list-style-type: none"> • detailplaneeringu koostamise kohustusega alade või juhtude täpsustamine
<p>Maareformiseaduse ja looduskaitseaduse tähenduses tiheasustusega alade määramine</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kompaktse asustusega ala/tiheasustusega ala mõistete tähenduse täpsustamine, vastavate alade piiride täpsustamine
<p>Maaparandussüsteemide asukoha ja nendest tekkivate kitsenduste määramine; eelpool nimetatud ülesannete elluviimiseks sundvõõrandamise või sundvalduse seadmise vajaduse märkimine</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Matsalu rahvusparki piirangu- ja sihtkaitsevööndi metsade kuivendussüsteemide korrastamise võimaluste kavandamine • Herjava suvilate piirkonna kuivendussüsteemide korrastamise põhimõtete määramine • Haapsalu linna ja Uuemõisa aleviku sadevete kanalisatsiooni kavandamise põhimõtete määramine
<p>Muud eelpool nimetatud ülesannetega seonduvad ülesanded</p>	<ul style="list-style-type: none"> • realiseerimata detailplaneeringualadel kaaluda uusi lahendusi (suuremahulised korterelamute alad linnas, ulatuslikud elamualad hajaasustuses, golfiväljaku detailplaneering Valgevälja, Vilkla ja Mägari küldes jms.) • Tagalahe veeseisundi parandamiseks meetmete kavandamine vastavalt Keskkonnaameti uuringule Haapsalu lahe rannikuveekogumi väga halva seisundi peamiste põhjuste kohta • eksperthinnangu koostamine pinnase radoonisisalduse kohta omavalitsuse territooriumil ning meetmete kavandamine ehitustegevuse piiramiseks, kui radooni sisaldus pinnases ületab lubatud normi
<p>Ettepanekud maakonnaplaneeringu muutmiseks</p>	<ul style="list-style-type: none"> • vajadusel

5. ÜLEVAADE EELDATAVAST KESKKONNAMÕJUST

5.1. KESKKONNAMÕJU STARTEEGILISE HINDAMISE KIRJELDUS

Üldplaneeringu käigus hinnatakse eeldatavalt olulisi keskkonnamõjusid. Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse kohaselt on keskkonnamõju oluline, kui see võib eeldatavalt ületada mõjuala keskkonnataluvust, põhjustada keskkonnas pöördumatuid muutusi või seada ohtu inimese tervise ja heaolu, kultuuripärandi või vara⁵.

Kuna üldplaneeringu lahendused selguvad planeeringu koostamise käigus, ei ole LS ja VTK koostamise ajal teada, kas Haapsalu linna uue üldplaneeringu rakendamisega kaasneb oluline ebasoodne keskkonnamõju ning milline on mõju iseloom ja ulatus.

Lähtudes üldplaneeringu ulatusest, kestvusest ja lahendatavatest valdkondadest (linna arengusuundade ja maakasutuse tingimuste määramine vähemalt aastani 2030, täpsemalt vt ptk 4), kaasnevad üldplaneeringu rakendamisega paratamatult muutused olemasolevates looduslikes ning sotsiaalsetes funktsioonides ja protsessides. Lahendused on valdavalt pikaajalised ning põhjustavad keskkonnas püsivaid muutusi.

Planeeringualal valitsevast keskkonnaseisundist nähtub, et alal asub Natura 2000 võrgustiku alapid ja kaitstavaid loodusobjekte, muutuste suhtes tundlikke alasid (näiteks rohevõrgustik, üleujutusala), väärtuslikke keskkonnakomponente (näiteks väärtuslikud põllumajandusmaad, väärtuslikud maastikud, maardlad, puhkealad, kultuuriväärtused), mille puhul võivad muutused keskkonnas ohustada nende säilimist ja väärtust ning avaldada seeläbi ebasoodsat mõju looduskeskkonnale laiemalt. Samuti võivad muutused avaldada mõju inimeste tervisele, sotsiaalsetele vajadustele ja varale. Täpsem ülevaade Haapsalu linna keskkonnaseisundist on toodud Lisas 2.

Minimeerimaks võimalused arendusteks, millega võib kaasneeda oluline ebasoodne mõju keskkonnale, ning samaaegselt soosimaks positiivseid mõjusid esile kutsuvaid ja võimendavaid lahendusi, viiakse planeeringulahenduse väljatöötamisega paralleelselt läbi mõjuhindamine järgmiste valdkondade ja keskkonnanähtude osas:

- **mõju looduskeskkonnale**, sh Natura 2000 võrgustiku aladele, kaitstavatele loodusobjektidele, looduskeskkonnale ja rohevõrgustikule, pinna- ja põhjaveele, maavaradele ja maardlatele;
- **mõju sotsiaal-majanduslikule keskkonnale**, sh asustusele ja rahvastikule, ettevõtluskeskkonnale, tööhõivele, teenuste ja toodete kättesaadavusele, väärtuslikele põllumajandusmaadele, puhkealadele ja turismile, inimeste tervisele ja heaolule;
- **mõju kultuurikeskkonnale**, sh kultuuriväärtustele, väärtuslikele maastikele, miljöväärtuslikele aladele.

Keskkonnamõju strateegilisel hindamisel juhendatakse asjakohaste õigusaktide nõuetest ja juhendmaterjalidest. Peamised KSH menetlust suunavad õigusaktid on keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus (KeHJS)⁶ ning planeerimisseadus (PlanS)⁷. Mõjude olulisuse tuvastamisel ja hindamisel juhendatakse eelkõige kehtivate asjakohastes keskkonnakaitselistes õigusaktides (direktiivid, seadused ja määrused) määratud normidest ja sätestatud nõuetest, valdkondlikest arengukavadest, kaitsekorralduskavadest jms, aga ka vastava valdkonna eksperdi arvamusest. Hindamise läbiviimisel kasutatakse Keskkonnaministeeriumi juhendmaterjali

⁵ Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse § 2. eRT: <https://www.riigiteataja.ee/akt/104072017045>

⁶ eRT: <https://www.riigiteataja.ee/akt/101092015012?leiaKehtiv>

⁷ eRT: <https://www.riigiteataja.ee/akt/110112015009?leiaKehtiv>

„Keskonnamõju strateegilise hindamise juhend“ jt asjakohaseid meetodilisi juhendeid.⁸ Hindamisel võetakse arvesse keskkonnamõju hindamise alaseid teadmisi ja üldtunnustatud hindamismetoodikat.

Hindamisel arvestatakse nii otseseid kui ka kaudseid mõjusid, mõju iseloomu, suurust, ulatust, esinemise tõenäosust, kestvust (lühi- ja pikaajalisus), sagedust, pöörduvust ning toimet. Muuhulgas arvestatakse võimalikku koosmõju, mõjude kumuleerumist ning väljastpoolt planeeringuala tulenevaid olulisi mõjusid. Analüüsitakse ja hinnatakse nii negatiivseid kui ka positiivseid mõjusid. Hindamise tulemusena tehakse ettepanekud meetmete rakendamiseks oluliste ebasoodsate mõjude vältimiseks, mõjude vähendamiseks ja leevendamiseks ning ühtlasi ettepanekud kaasnevate positiivsete mõjude võimendamiseks.

KSH läbiviimisel juhendatakse keskkonna säilitamise, kaitse ja kvaliteedi parandamise, inimeste tervise ja heaolu kaitse ning loodusressursside kaalutletud ja mõistliku kasutamise põhimõttest.

5.2. MÕJU NATURA 2000 VÕRGUSTIKU ALADELE

KSH erisused Natura 2000 võrgustiku alal on sätestatud KeHJS-e §-ga 45⁹.

Haapsalu linna territooriumil asub kaks loodusala ja üks linnuala, mis kuuluvad üleeuroopalisse Natura 2000 alade võrgustikku (vt Lisa 2 ptk 8). Natura 2000 võrgustiku aladega tuleb arvestada ÜP koostamisel, eeskätt tuleb arvesse võtta nende kaitse-eesmärke ja tagada alade terviklikkuse säilimine. Strateegilise planeerimisdokumendi võib kehtestada juhul, kui seda lubab Natura 2000 võrgustiku ala kaitsekord ja kui kavandatav tegevus ei mõju kahjulikult ala terviklikkusele ega mõjuta negatiivselt selle kaitse eesmärki¹⁰.

Natura hindamisel on meetodiliseks aluseks „Juhised Natura hindamise läbiviimiseks loodusdirektiivi artikli 6 lõike 3 rakendamisel Eestis“¹¹.

KSH käigus hinnatakse planeeritava tegevuse võimalikku mõju Natura 2000 võrgustiku aladele kõigepealt eelhindamise etapis. Eelhindamise käigus selgitatakse välja lahenduse võimalik mõju Natura 2000 aladele ning hinnatakse, kas on võimalik objektiivselt järeldada, et kavandatava tegevuse ebasoodne mõju on välistatud. Kui oluline mõju ei ole teada ja ei ole piisavalt informatsiooni järelduste tegemiseks mõju puudumise kohta või tõenäoliselt kaasneb oluline mõju, jätkatakse asjakohase hindamise etapiga.

Üldplaneeringu staadiumis on asjakohast hindamist võimalik läbi viia juhul, kui eelhindamise tulemusena tuvastatud kavandatavate ebasoodsat mõjuga tegevuste kohta on piisava täpsusega informatsiooni mõju määratlemiseks ja hindamiseks. Kui ÜP staadiumis puudub kavandatava eeldatavalt ebasoodsa mõjuga tegevuse kohta piisav teave Natura asjakohase hindamise läbiviimiseks, siis märgitakse eelhindamise järeldustes ära need objektid ja juhud, mille puhul tuleb asjakohase hindamisega liikuda ÜP-le järgnevasse tegevuse kavandamise etappi.

5.3. MÕJU LOODUSKESKKONNALE

- Analüüsitakse ja hinnatakse kavandatava tegevusega kaasnevat mõju kaitstavatele loodusobjektidele (sh kohaliku omavalitsuse tasandil kaitse alla võetavatele loodusobjektidele) ja vääriselupaikadele ning nende soodsa seisundi säilimisele. Tähelepanu pööratakse planeeringulahenduse vastavusele looduskaitseeadusest ja metsaseadusest (vääriselupaigad) tulenevatele nõuetele, kaitse-eeskirjades sätestatud eesmärkide täitmisele

⁸ vt Keskkonnaministeeriumi koduleht: <http://www.envir.ee/et/ksh-juhendid-ja-uuringud>

⁹ eRT: <https://www.riigiteataja.ee/akt/104052017005?leiaKehtiv>

¹⁰ eRT: <https://www.riigiteataja.ee/akt/13277900?leiaKehtiv>

¹¹ A. Aunapu, R. Kutsar, 2013: <http://www.eaia.eu/images/Natura.pdf>

ja kaitsekorralduskavades seatud ülesannete rakendamisele. Põhjendatud vajadusel tehakse ettepanekuid loodusobjekti kaitse alla võtmiseks kohaliku omavalitsuse üksuse tasandil lähtudes looduskaitseseaduse §-st 8;

- analüüsitakse arendatavate alade kattuvust loodusliku ja looduslähedase taimkattega, looduslike ja poollooduslike aladega ning hinnatakse kaasnevaid mõjusid. Tähelepanu pööratakse rannaaladele, analüüsitakse ja hinnatakse planeeringulahenduse mõju olemasolevatele aladele, sh väljakujunenud loodusmaastikule. Rannaalade planeerimisel hinnatakse lahenduse sobivust olemasoleva miljööga. Maastikupildi muutmisel analüüsitakse ja hinnatakse kaasnevaid häiringuid loomastikule, sh nende elupaikadele, liikumisele, rändetingimustele;
- tähelepanu pööratakse planeeringuala üleujutusosaladele ja sellega seotud riskipiirkondadele, analüüsidest ja hinnates, kuivõrd planeeringulahendus arvestab üleujutusohuga ning milline on üleujutusega kaasnev võimalik mõju piirkonna looduskeskkonnale. Üleujutusosaladel maakasutuse kavandamisel ning ehitustingimuste täpsustamisel määratakse vajadusel meetmed sealsete looduslike protsesside jätkumise tagamiseks ning üleujutusest tingitud veekeskonna reostumise vältimiseks. Muuhulgas analüüsitakse ja hinnatakse, kas ja kuivõrd mõjutab üldplaneeringuga kavandatu Lääne-Eesti vesikonna üleujutusohuga seotud riskide maandamiskavas sätestatud eesmärkide saavutamist;
- analüüsitakse ja hinnatakse planeeringulahenduse mõju rohevõrgustiku toimimisele, pöörates tähelepanu võrgustiku (tugialade ja koridoride) terviklikkuse ja toimimise säilimisele ning piirkonna ökoloogilise tasakaalu säilimisele. Juhul, kui rohevõrgustiku säilitamine olemasoleval kujul ei ole võimalik, nähakse ette meetmed sidusa ja funktsionaalse rohevõrgustiku tagamiseks;
- analüüsitakse ja hinnatakse planeeringulahenduse mõju veekeskonnale, sh põhjavee kaitstusele, joogivee kättesaadavusele ja kvaliteedile, pinnaveekogude olemasoleva keskkonnaseisundi säilimisele, veekogudega seotud loodusobjektide kaitse ning kalade rändetingimuste tagamisele. Tähelepanu pööratakse Haapsalu Tagalaha seisundile, analüüsitakse ja hinnatakse selle parandamiseks kavandatud meetmeid, lähtudes eeskätt Haapsalu lahe rannikuveekogumi seisundi põhjuste ja parandamise võimaluste kohta koostatud eksperthinnangust¹². Põhjavee reostuse vältimiseks nähakse vajadusel ette täiendavad meetmed. Muuhulgas analüüsitakse ja hinnatakse tegevuse vastavust veeseaduses sätestatud nõuetele ning kas ja kuivõrd mõjutab üldplaneeringuga kavandatu Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskavas sätestatud eesmärkide saavutamist;
- maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavate tegevuste planeerimisel analüüsitakse ja hinnatakse, kuivõrd mõjutab kavandatav tegevus maavara kaevandamisväärsena säilimist ja juurdepääsu maavarale. Hinnatakse tegevuse mõju looduskeskkonnale ja maakasutusele (sh taimestik ja loomastik, väärtuslikud põllumajandusmaad, rohevõrgustik), olemasoleva maastiku ilme säilimisele, kultuuriväärtustele ning inimeste tervisele ja heaolule;
- uute puhkealade, sh uute supluskohtade kavandamisel pööratakse tähelepanu keskkonnataluvuse nõuete tagamisele, lähtutakse ala eripära ja loodusliku mitmekesisuse säilimisest.

5.4. MÕJU SOTSIAAL-MAJANDUSLIKULE KESKKONNALE

- Võttes arvesse rahvastikuprotsesse ning elanikkonna perspektiivseid võimalikke muutusi, antakse hinnang asustuse, elamu- ja ettevõtlusalade jm seonduva maakasutuse kavandamise plaanidele ning vajadusel esitatakse täiendavad ettepanekud. Asustuse

¹² Haapsalu lahe rannikuveekogumi seisundi eksperthinnang, Skepast&Puhkim OÜ, 2019

kavandamise ja keskkonnanähtudega on tihedalt seotud ka teedevõrk jm taristu, mille puhul hinnatakse juurdepääsude ning tehnovõrkude olemasolu või nende kavandamise otstarbekust jm seonduvaid teemasid;

- analüüsitakse ja hinnatakse planeeringuga kavandatava maakasutuse suunamise ja teiste ruumiliste arengute mõju tööhõivele, teenuste kättesaadavusele, elukeskkonna parendamisele ja üldist mõju ruumile. Mõju hindamine on kahesuunaline – ühelt poolt hinnatakse kavandatava tegevuse mõju viidatud aspektidele, kuid samas tuleb tegevuste kavandamisel silmas pidada võimalikult suurt positiivset mõju elukeskkonna ja üldisele sotsiaal-majandusliku keskkonna parendamisele;
- analüüsitakse ja hinnatakse mõju puhkealade puhke- ja turismiväärtuse säilimisele (olemasolevad puhkealad), avaliku juurdepääsu ja vajaliku taristu olemasolu tagamisele avalikele rannaaladele ja supluskohtadele;
- tähelepanu pööratakse planeeringuala üleujutusalaadele ja nende riskipiirkondadele, analüüsidest ja hinnates, kuidas planeeringulahendus arvestab üleujutusohuga ning milline on üleujutusega kaasnev võimalik mõju piirkonda jäävatele võimalikku kahju kannatavatele objektidele, inimeste tervisele ja heaolule. Analüüsitakse ja hinnatakse, kuidas planeeringulahendus arvestab Lääne-Eesti vesikonna üleujutusohuga seotud riskide maandamiskavaga. Vajadusel täpsustatakse meetmed üleujutusest tingitud võimalike kahjude vältimiseks;
- analüüsitakse ja hinnatakse planeeringulahenduse mõju põllumajanduspiirkondades. Tähelepanu pööratakse väärtuslike põllumajandusmaade sihtotstarbelisele kasutamisele, lähtudes sealjuures tasakaalu leidmisest väärtuslike põllumajandusmaade ja muude kasutusviiside vahel. Jätkusuutliku põllumajandustootmise tagamiseks pööratakse tähelepanu maaparandusliku tegevusega kaasnevatele mõjudele, lähtutakse maaparandussüsteemide terviklikkuse säilitamise põhimõttest;
- tähelepanu pööratakse maaparandussüsteemide jätkusuutliku funktsioneerimise ning hoiunõuete täitmise tagamisele. ÜP täpsustab määratakse üldised nõuded ja tingimused arendustegevuseks maaparandussüsteemide aladel, pöörates muuhulgas tähelepanu maaparandussüsteemi aladel asuvate kaitse- ja hoiualade seisundi säilimisele ning kaitse-eesmärkidenä määratletud elupaigatüüpide ja kaitsealuste liikide kahjustamise vältimisele veerežiimi muutumise tõttu;
- maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavate tegevuste planeerimisel analüüsitakse ja hinnatakse tegevuse mõju inimeste tervisele ja heaolule ning kultuuriväärtustele;
- tähelepanu pööratakse ohtlike ettevõtete ning jäätmeäitlusrajatiste paiknemisele, analüüsitakse ja hinnatakse planeeritavate lahenduste mõju inimeste tervisele, heaolu ja keskkonna ohutuseks vajaliku vahemaa tagamisele objektide ning elurajoonide, avalikus kasutuses olevate hoonete ja alade, puhkealade ning võimalusel peamiste transpordiliinide vahel. Vajadusel võetakse arvesse dominoefekti tekkimise võimalust;
- tähelepanu pööratakse riigikaitse otstarbega määratud maa-aladele ning analüüsitakse ja hinnatakse nendest tulenevat mõju inimeste tervisele, heaolu ja keskkonna ohutuseks vajaliku vahemaa tagamisele elurajoonide, avalikus kasutuses olevate hoonete ja alade, puhkealade vahel;
- analüüsitakse ja hinnatakse planeeritava tegevusega kaasnevat olulist mõju välisõhu kvaliteedile ja müratasemele ning vibratsiooniga seotud mõju, keskendudes eelkõige tootmisest (olemasolevad ja planeeritavad tööstusalad) ja liiklusest tulenevale (sh transiitliiklus läbi Haapsalu, kaevandused, Kiltsi lennuvälja kasutuselevõtt, Tallinna–Haapsalu raudteetrass). Tulenevalt ÜP raames teostatava mürauuringu tulemustest, kavandatakse vajadusel meetmed mürataseme vähendamiseks;
- täpsustatakse võimalikke probleeme seoses pinnase radoonisisaldusega, lähtudes ÜP raames koostatavast ekspertiisist pinnase radoonisisalduse kohta. Niivõrd, kuidas planeeritavad andmed võimaldavad, tuuakse radooni osas välja teadaolevad probleemid piirkonnad ning piirkonnad, mis vajavad täiendavat uurimist. KSH väljundina määratakse

tingimused, millega tuleb radooniriskiga piirkondades arendamise järgmistes etappides arvestada.

5.5. MÕJU KULTUURIKESKKONNALE

- Analüüsitakse ja hinnatakse planeeringulahendusega kaasnevat mõju kultuurimälestiste (kinnismälestistele) ning nende vaadeldavuse säilimisele. Analüüsitakse, kas planeeringulahendus arvestab ajaloolise maakasutuse ja asustustriga, mälestisele sobiliku kasutusviisi ja/või keskkonna säilitamisega ning asjaoluga, et muinas- ja keskaegsete asustuskeskuste läheduses võib olla veel avastamata kultuuriväärtusi. Taristu planeerimisel analüüsitakse muuhulgas, kuidas see mõjutab ligipääsu kultuuriobjektidele ning turismiteenuse osutamisele;
- analüüsitakse ja hinnatakse tegevusega kaasnevat mõju väärtuslike maastike säilimisele ja kaitsmisele, lähtudes sealjuures nende kultuurilis-ajaloolisest, looduslikust, puhke-, identiteedi ja esteetilisest väärtusest. Väärtuslikele maastikele maakasutuse planeerimisel või olemasoleva muutmisel hinnatakse planeeringulahenduse sobivust maastikku, kaasnevat mõju maastike üldilmele, sh ajalooliste vaadete säilimisele. Muuhulgas hinnatakse kaasnevat mõju inimeste heaolule, pidades silmas nii sotsiaalseid kui ka majanduslikke aspekte;
- tähelepanu pööratakse pärandkultuuriobjektidele, looduslikele pühapaikadele jt kohaliku asustust, maastikku, ajalugu ja identiteeti rikastavatele objektidele.

Mõjude hindamise tegelik ulatus sõltub kavandatava tegevuse iseloomust ning seda täpsustatakse üldplaneeringu koostamise käigus. Samuti võib üldplaneeringu koostamise käigus lisanduda mõjusid, mida põhjendatud vajaduse korral täiendavalt hinnatakse.

5.6. PIIRIÜLENE KESKKONNAMÕJU

Arvestades Haapsalu linna asukohta, seost teiste asjassepuutuvate strateegilise planeerimise dokumentidega (sisend üldplaneeringu koostamiseks) ning eeldatavalt mõjutatavat keskkonda, ei ole näha, et Haapsalu linna üldplaneeringuga kavandatava tegevusega võiks kaasneda piiriülene keskkonnamõju ehk mõju mõne naaberriigi keskkonnaseisundile.

5.7. KLIIMAMUUTUSTEGA ARVESTAMINE

KSH aruandes käsitletakse kliimamuutuste mõju planeeringualale ja kavandatavale tegevusele ning vastavaid kohanemismeetmeid.

Kliimamuutustega seoses on näiteks ette näha kliima soojenemist ning sellega seoses lumikatte kestuse, lume paksuse ning lume veevaru vähenemist, meretaseme tõusu, intensiivsemaid ja sagedasemaid ekstreemseid sademeid ning tugevamaid torme. KSH aruandes kirjeldatakse, milliseid kohanemismeetmeid tuleks rakendada näiteks tormikahjude vähendamiseks ja ärahoidmiseks, meretaseme tõusust tulenevate kahjude, sademevee ärajuhtimiseks, jms. Tähelepanu pööratakse Haapsalu linna üleujutuslale ja selle riskipiirkonnale ning üleujutuse riski ennetamise, vähendamise ja üleujutuse eest kaitsmise meetmetele.

6. SEOS STRATEEGILISTE DOKUMENTIDEGA

Üleriigiline planeering Eesti 2030+¹³

Üleriigiline planeering „Eesti 2030+“ annab suunised asustusstruktuuri ja üleriigiliste võrgustike terviklikule arendamisele, arvestades sealhulgas piirkondade eripäradega. Peamine püstitatud eesmärk on tagada elamisvõimalused Eesti igas asustatud paigas. Selleks on vajalikud kvaliteetne elukeskkond, head ja mugavad liikumisvõimalused ning varustus oluliste võrkudega.

Üleriigilises planeeringus on sõnastatud Eesti ruumilise arengu visioon, mille kohaselt seob hajalinnastunud ruum tervikuks kompaktsed linnad, eeslinnad ja traditsioonilised külad, väärtustades kõiki neid elamisviise võrdselt ühepalju. Hajalinnastunud ruumi inimsõbralikkuse ja majandusliku konkurentsivõime tagavad eeskätt looduslähedane keskkond ja hästi sidustatud asulate võrgustik. Üleriigilises planeeringus seatud visioon on võetud aluseks Haapsalu linna üldplaneeringu põhimõtete väljatöötamisel.

Üleriigilise planeeringu põhisuunad ja eesmärgid on tasakaalustatud ja kestlik asustuse areng, head ja mugavad liikumisvõimalused, varustus energiataristuga ning rohevõrgustiku sidusus ja maastikuväärtuste hoidmine. Üleriigilises planeeringus seatud põhimõtted tuleb üldplaneeringus aluseks võtta ning neid kohalikus kontekstis täpsustada.

Haapsalu spetsiifilised ruumilise arengu eesmärgid üleriigilises planeeringus:

- Üleriigiline planeering 2030+ peab riigi ja piirkondade konkurentsivõime võtmeküsimuseks turisminduse alast koostööd. Eeskätt rahvusvahelises konkurentsisis on tähtis koostöö nende linnade ja piirkondade vahel, kus spetsialiseerutakse ühele alale (nt Pärnu, Viljandi, Kuressaare, Haapsalu turismikoostöö).
- Üleriigiline planeering näeb Haapsalu linna (kui asustusüksust) toimepiirkonna keskuseks. Üleriigilise planeeringu kohaselt ei ole toimepiirkonna keskuseks enam mitte linn ise, vaid linnapiirkond, mis haarab endasse nii keskuse kui ka sellega tihedalt seotud satelliitasulad ja lähialad, kus potentsiaalselt liigub iga päev 50% töötajatest.
- Üleriigiline planeering peab toimepiirkondade omavaheliseks sidustamiseks oluliseks Tallinn-Haapsalu-Rohuküla raudtee taastamist. Planeeringu kohaselt tuleb alles jätta võimalus taastada Tallinn-Haapsalu-Rohuküla raudteeliin, mistõttu ei ole otstarbekas raudteetammi hävitada, raudteemaad kruntida ega anda seda püsivaks kasutamiseks muul otstarbel, mis takistaks selle hilisemat kasutamist raudteeliikluseks.

Lääne maakonnaplaneering 2030+¹⁴

Lääne maakonnaplaneeringu peamine eesmärk on sisendi andmine kohalikul tasandil ruumilise arengu kavandamiseks, tuues samas tasakaalustatud arengu tagamiseks välja vajadused riiklikul tasandil.

Lääne maakonnaplaneering näeb Haapsalu linna nii toimepiirkonna keskuseks kui ka maakondliku keskuseks. Maakondlik keskus on keskus, kuhu on koondunud maakonna suurem hulk töökohti ja haridusasutusi, regionaalseid avaliku sektori ja mitmekülgseid erasektori pakutavaid teenuseid. Maakondlikku keskusesse liiguvad maakonna elanikud igapäevaselt kõige enam töö- ja haridusalaselt ning teenuste tarbimiseks. See on ühtlasi ka maakonna suurima ja tähtsaim ühistranspordi sõlmpunkt.

¹³ Üleriigiline planeering Eesti 2030+ on kättesaadav: https://www.valitsus.ee/sites/default/files/content-editors/arengukavad/eesti_2030.pdf

¹⁴ Lääne maakonnaplaneering 2030+ on kättesaadav: <https://maakonnaplaneering.ee/laane-maakonnaplaneering>

Lääne maakonna maakondlik keskus ja toimepiirkonna keskus kattuvad ning selleks on Haapsalu linnastu, mis moodustub ruumiliselt koostoimivatest Haapsalu linnast, Paralepa ja Uuemõisa alevikust. Haapsalu linna mõjualasse jääb suur osa maakonnast.

Lääne maakonnaplaneeringu teemaplaneering

Lääne maakonnaplaneeringu teemaplaneeringu „Riispere-Haapsalu-Rohuküla raudteetrassi koridori asukoha määramine“ (2017) planeeringulahendus on kajastatud maakonnaplaneeringu joonisel „Asustuse suunamine“ ning üldiste põhimõtetenä seletuskirjas. Üldplaneeringus tuleb raudteetrassi koridori käsitlemisel lähtuda maakonnatasandi teemaplaneeringust.

Lääne maakonna arengustrateegia 2035+¹⁵

Lääne maakonna arengustrateegia sõnastab Lääne maakonna tulevikupildi ehk visiooni ja eesmärgid, kuhu kogu Läänemaa soovib aastaks 2035+ jõuda nii elukeskkonna, tehnilise taristu ja ühistranspordi, majanduskeskkonna ning maakonna kui külastuskeskkonna suhtes. Kuigi Haapsalu linna kui maakonnakeskust puudutavad kõik arengustrateegias nimetatud eesmärgid ning nende saavutamine, on üldplaneeringu koostamisel arengustrateegiast tulenevad spetsiifilised eesmärgid:

1. Looduskeskkonna eesmärgid:
 - a. Haapsalu lahe rannikuveekogumi rahuldava seisundi saavutamine, mis hõlmab endas muuhulgas mereäärsete elamualade arengu suunamist
 - b. Puhta elukeskkonna saavutamine, mis hõlmab endas muuhulgas suuremate tööstus- või tootmisalade arenduste suunamist, jäätmejaamade võrgustiku arendamist jms.
 - c. Väärtuslike maastike kaitse, mis hõlmab endas muuhulgas väärtuslike militaarrajatiste säilitamist, maastike ilme ja vaadete säilitamist ning ligipääsude tagamist väärtuslikele aladele ja objektidele.
2. Kultuurilise keskkonna eesmärgid:
 - a. Kultuuripärandi väärtustamine, mis hõlmab endas muuhulgas objektide taastamist ja/või säilitamist ning uute võimaluste avamist.
 - b. Ranna- ja merekultuuri tuntuse kasvatamine, mis hõlmab muuhulgas rannikualade kasutamist turismi arendamiseks, väikesadamate arendamist.
3. Taristu kavandamise ja kasutamise eesmärgid:
 - a. Kiire ja probleemideta ligipääsu tagamine elamutele, elamualadele ja ettevõtetele.
 - b. Sidusa ja kvaliteetse kergliiklusteede võrgustiku arendamine, mis muuhulgas ühendaks Haapsalu linna kui asustusüksust ümberkaudsete piirkondadega nagu Rohuküla, Linnamäe, Jõõdre jms.
 - c. Haapsalu linna läbiva transiitliikluse vähendamine, mis muuhulgas hõlmab linna ümbersõidutee rajamise kaalumist.
 - d. Hästitoimivate (väike)sadamate arendamine.
 - e. Hea ühenduse tagamine pealinna regiooniga, mis hõlmab muuhulgas raudteeühenduse taastamist.

¹⁵ Lääne maakonna arengustrateegia 2035+ on kättesaadav: <https://laanemaa.ee/wp-content/uploads/L%C3%A4%C3%A4ne-maakonna-arengustrateegia-2035.pdf>

- f. Väikelennunduse arendamine, mis hõlmab muuhulgas Kiltsi lennuvälja korrashoidu ning juurdepääsude tagamist.
4. Majanduskeskkonna eesmärgid:
 - a. Kaasaegse ettevõtluskeskkonna arendamine, mis hõlmab muuhulgas olemasolevate tööstusalade edasiarendamist (nt teenindav tehniline taristu, ühendused jms)
 - b. Keskkonnasõbraliku energiatootmise arendamine, mis hõlmab muuhulgas koostootmisjaama kavandamist, sh asukohavalikut ning päikeseelektrijaamade rajamise võimaluste loomist.

Haapsalu linna arengukava 2018-2028¹⁶

Haapsalu linna üldplaneering on Haapsalu linna arengukava ruumiliseks väljundiks ning üldplaneeringu eesmärk ning lahendatavad ülesanded on kooskõlas arengukava strateegiliste eesmärkide ja püstitatud arenguvajadustega. Lisaks arengukavas seatud Haapsalu linna pikaajalisele visioonile, mida on käsitletud lähteseisukohtade ptk-s 1, seonduvad Haapsalu linna ruumilise arenguga ennekõike järgmised arengukava strateegilised eesmärgid:

- Haapsalu on ajalooline, rikkaliku kultuuripärandi, pikaajaliste küla- ja linnakultuuri traditsioonidega piirkond, kus säilitatakse ajaloolist paikkonna identiteeti.
- Haapsalu on rikkalike ja kaitstud loodusväärtustega atraktiivne mereäärne piirkond, kus on hästi välja arendatud sadamate ja supluskohtade võrk, hästi hoitud ja aktiivseks puhkuseks kasutatavad rohealad ja rohetaristu.
- Haapsalu on nüüdisaegse ökonoomse infrastruktuuriga piirkond, mis tagab kvaliteetse elu- ja ettevõtluskeskkonna säilitades looduse mitmekesisuse ja omapära loodusressursse säästlikult kasutades.
- Haapsalu infrastruktuur, omavalitsuse poolt pakutavad teenused ja taristu toetavad Haapsallu elama asumist ning tagavad kvaliteetse elu- ja ettevõtluskeskkonna.

Lisaks väljatoodud strateegilistele dokumentidele arvestatakse Haapsalu linna üldplaneeringu koostamisel täiendavalt ka:

- Haapsalu ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni arengukavaga (koostamisega alustatakse eelduslikult sügisel 2019)
- Vormsi valla, Lääne-Nigula valla ning Lääneranna valla (vähemalt Matsalu rahvuspargi osas) kehtestatud ja koostamisel olevate üldplaneeringutega
- Muude kohaliku ja riikliku taseme strateegiliste dokumentidega, mis suunavad või annavad sisendi Haapsalu linna ruumilise arengu kavandamiseks, sh turismivaldkonna arengukavad, kaitse-eeskirjad, RMK riigimetsade majandamise kava aastateks 2020-2030 jms.

¹⁶ Haapsalu linna arengukava 2018-2028 on kättesaadav:
<https://www.riigiteataja.ee/aktiivis/4081/1201/8010/arengukava.pdf#>

7. TEGEVUS- JA AJAKAVA

Ajakava koostamisel on lähtunud planeerimisseaduses üldplaneeringu koostamisele esitatud nõuetest ning konsultandi senisest kogemusest üldplaneeringute koostamisel. KSH läbiviimise ajakava sõltub peamiselt üldplaneeringu koostamise ja menetlemise ajakavast.

Ajakava on esialgne ja selles võib töö käigus tulla muudatusi.

Ajakava muudatused on seotud peamiselt sellega, et ei ole võimalik täielikult ette näha üldplaneeringu ja KSH korraldamis- ja menetlustoimingute täpset kestvust, asjaomastelt asutustelt laekuvate seisukohtadega seotud töömahtu ning avalikustamistega kaasnevat töömahtu seoses laekunud ettepanekute, vastuväidete ja küsimustega.¹⁷

Tegevus	Kuupäev
ÜP koostamise ja KSH algatamine	09.2018
ÜP ja KSH koostamise hanke läbiviimine	03.-05.2019
Lepingu sõlmimine	05.2019
LS ja KSH VTK koostamine	06-07.2019
ÜP LS ja KSH VTK esitamine ettepanekute saamiseks koostöö tegijatele ja kaasatavatele	07-08.2019
ÜP lähteseisukohtade ja KSH VTK avalikustamine linna kodulehel	11.2019
Lisaks avalikustatakse isikute ja asutuste esitatud ettepanekud	
ÜP lähteinfo hankimine, eeltööd alusuuringutele, kohalike ideede kogumine e ideekorje	08.2019 – 11.2019
ÜP eskiisi koostamine, KSH aruande eelnõu koostamine	08-02.2019
Esialgne koostöö ametkondadega	10-12.2019
ÜP eskiisi ja KSH aruande eelnõu avalik väljapanek	03-04.2020
ÜP eskiisi ja KSH aruande eelnõu avaliku väljapaneku tulemuste avalikud arutelud	04.2020
ÜP põhilahenduse ja KSH aruande koostamine, vajadusel toimuvad täiendavad töörühmad/koosolekud	05-09.2020
ÜP põhilahenduse ja KSH aruande avalikustamine ja avalik arutelu	09.-10.2020
ÜP ja KSH aruande eelnõu esitamine kooskõlastamiseks ametkondadele ja vajadusel täiendavate arvamuste andmiseks teistele osapooltele	11.-12.2020
ÜP tutvustamine volikogu komisjonidele	02.2021
ÜP vastuvõtmine ja KSH aruande tunnistamine nõuetele vastavaks	02.2021
ÜP avalik väljapanek	03-04.2021
ÜP avaliku väljapaneku tulemuste avalikud arutelud	04.2021
ÜP esitamine valdkonna ministrile ¹⁸ heakskiitmiseks	05.-07.2021
ÜP kehtestamiseks esitamine	08.2021
ÜP kehtestamine	09.2021
ÜP kehtestamisest teavitamine	10-11.2021
Kehtestatud ÜP esitamine rahandusministeeriumile, Maa-ametile ja vajadusel teistele osapooltele	10-11.2021

¹⁷ Vt vajadusel lisaks – Rahandusministeeriumi koostatud üldplaneeringu ja KSH protsessi kirjeldav skeem koos viidetega planeerimisseadusele. Kättesaadav aadressil:

https://planeerimine.ee/static/sites/2/yp_menetluse_skeem_05-11-18.pdf

8. KAASAMISKAVA

Üldplaneering on kokkulepe erinevate ühiskonnaliikmete ja ametiasutuste vahel, mille saavutamiseks tuleb see koostada avatult ja läbipaistvalt. Üldplaneeringu koostamise korraldaja on Haapsalu Linnavalitsus, kuid kuna üldplaneeringuga kavandatud ruumiline areng mõjutab paljusid linnaga seotud isikuid ja asutusi, siis on oluline anda kõigile võimalus osaleda neid puudutavate otsuste tegemisel.

Kaasamiskava on koostatud selleks, et üldplaneeringu ja KSH käigus erinevaid osapooli efektiivsemalt ja sisulisemalt kaasata. Kaasamise eesmärk ei ole üksnes informeerimine planeeringu protsessist ja käsitletavatest teemadest vaid aktiivsele diskussioonile kaasakutsumine planeeringulahenduse väljatöötamisel ja läbirääkimisel. Lisaks aitab läbimõeldud kaasamine üldplaneeringu koostamise protsessi laiemalt teadvustada ning sellega seotud otsuseid mitmekülgsemalt käsitleda.

8.1. INFOKANALID

Järgnevalt on loetletud peamised infokanalid, et huvitatud osapooled teaksid arvestada, milliste allikate kaudu edaspidi üldplaneeringu ja KSH kohta infot levitatakse.

- Koduleht <http://www.haapsalu.ee/>, siin kajastatakse infot ja uudiseid, mis üldplaneeringuga seotud: jooksvad teated, uudised, avalike väljapanekute ja arutelude info jm peamiselt menetluslik informatsioon ning planeerimisseadusega nõutud materjalid.
- Ideekorje rakendus planeeringuportaalil, mille kaudu on võimalik üldplaneeringu eskiislahenduse koostamise ajal esitada oma ettepanekuid kõigil soovijatel
- Facebook-i leht <https://www.facebook.com/haapsalu/> - siin kajastatakse uudiseid ja teateid (nt avalike ürituste toimumise infot jms)
- Ajalehes Lääne Elu avaldatakse uudiseid ja teateid, samuti avaldatakse jooksvalt tutvustavaid sisulisi artikleid üldplaneeringuga kavandatavatest arengutest ja peamistest käsitletavatest teemadest
- www.ametlikudteadaanded.ee on ametlike teadete avaldamise kanal
- Avalikud väljapanekud ja arutelud, mis viiakse läbi piirkondlike keskuste käidavamates hoonetes (linnavalitsuses, kultuuriasutuses, raamatukogus vm avalikus hoones), ennekõike Haapsalu linnas ja Panga külas, vajadusel teistes piirkondades.
- Paberil kuulutused avaldatakse omavalitsuse olulisemates ja käidavamates asutustes: raamatukogu, lasteaed, muuseumid, kultuurikeskus, kauplused, linnavalitsus, postkontor jm.
- Huvitatud isikute kohta koostatakse eraldi nimekiri, keda olulistest etappidest elektrooniliselt teavitatakse. Sinna nimekirja lisatakse koostamise käigus mh need osapooled, kes enda kaasamisest huvitatud on.

8.2. KOOSTÖÖ TEGIJAD JA KAASATAVAD

Järgnevalt on toodud üldplaneeringu elluviimisega seotud asutused ning puudutatud ja huvitatud isikud, keda koostatava üldplaneeringu alusel kavandatav tegevus võib eeldatavalt mõjutada või kellel võib olla põhjendatud huvi üldplaneeringu vastu.

Osapoolte nimekiri täpsustub üldplaneeringu koostamise käigus, sh täiendavate käsitlemist vajavate teemade tekkimisel.

Käesolevas tabelis on eristatud asutusi, kellega tehakse koostööd ning isikuid ja asutusi, keda kaasatakse üldplaneeringu koostamisse. Viidatud erisus tuleneb planeerimisest, mille kohaselt lõppeb koostöö alati kooskõlastamisega, mistõttu saab see olla üksnes haldusorganite vaheline suhtlus. Kaasamise käigus antakse võimalus esitada oma arvamusi üldplaneeringu kohta kõigil huvitatud ametitel ja isikutel.

Asutused, kellega Haapsalu Linnavalitsus teeb üldplaneeringu koostamisel koostööd ja kooskõlastab planeeringu¹⁹:

Asutus/isik	Koostöö eesmärk	Koostöö viis
Kaitseministeerium	Riigikaitse vajadustega arvestamine, riigikaitse ehitiste (Kiltsi lennuväli) tööviime tagamine teiste tegevuste kavandamisel.	Kohtumised ja kirjalik sisend lähteskohtade etapis; töökoosolekud; kooskõlastamine
Maaeluministeerium	Põllumajandustootmise jätkusuutlikkuse tagamine, väärtuslike põllumaadega arvestamine planeeringulahenduse koostamisel, maaelu arengukavaga arvestamise koordineerimine	Kohtumised ja kirjalik sisend lähteskohtade etapis; töökoosolekud; kooskõlastamine
Keskkonnaamet	Planeeringu elluviimisega kaasneva olulise keskkonnamõju vältimine või leevendamine; hoiualade, püsielupaikade jm kaitsealuste alade või objektide kasutustingimustega arvestamine; täiendavate alade ja objektide kaitse alla võtmise vajaduse määratlemine; ettepanekute tegemine kaitsereežiimi täpsustamiseks; ehituskeeluvööndi vähendamise seotud teemad	Kohtumised ja kirjalik sisend lähteskohtade etapis; töökoosolekud; kooskõlastamine
Lennuamet	Lennuohutuse tagamine, kui üldplaneeringuga kavandatakse nt tuuleparke või üle 45 meetriseid ehitisi; lennuväljakute kavandamine (Kiltsi lennuväli)	Kohtumised ja kirjalik sisend lähteskohtade etapis; töökoosolekud; kooskõlastamine
Maa-amet	Koostöö ja üldplaneeringute kooskõlastamine, kui planeeritav maa-ala asub keskkonnaregistri maardlate nimistus oleval maardlal või selle osal ning riigi maareservi jäetud maade administreerijana.	Kohtumised ja kirjalik sisend lähteskohtade etapis; töökoosolekud; kooskõlastamine
Maanteeamet	Haapsalu linna läbivate riigiteede ja nendega seotud arenguplaanide ja maanteedest lähtuvate tingimuste ja piirangute kajastamine üldplaneeringus; maha- ja pealesõitude kavandamine; kergliiklusteed	Kohtumised ja kirjalik sisend lähteskohtade etapis; töökoosolekud; kooskõlastamine

¹⁹ Käesolevas tabelis on esitatud ka asutused, kellega koostööd ja kooskõlastamist ei nõua Vabariigi Valitsuse 17.12.2015 määrus nr 133 „Planeeringute koostamisel koostöö tegemise kord ja planeeringute kooskõlastamise alused“, kuid kellega koostöö tegemist ja üldplaneeringu kooskõlastamist peab vajalikuks Haapsalu linn üldplaneeringu koostamise korraldajana (vt määruse § 2 lg 3).

	suuremate maanteed läheduses; arendusalade realiseerimiseks (nt tööstusalad või elamualad) maanteedest lähtuvate tingimuste seadmine, Haapsalu linna ümbersõidu arendamisvajaduse väljaselgitamine jms.	
Majandus- ja Kommunikatsiooniministerium	Riisipere-Haapsalu-Rohuküla raudtee rajamise võimalusega arvestamine üldplaneeringus; taastuenergia tootmise arengute kavandamine	Kohtumised ja kirjalik sisend lähteseisukohtade etapis; töökoosolekud; kooskõlastamine
Muinsuskaitseamet	Planeeringu elluviimisega kaasnev mõju muinsuskaitsele, kultuurimälestistele, piirkondlike miljööväärtuste defineerimine ja vajadusel kaitsetingimuste seadmine	Kohtumised ja kirjalik sisend lähteseisukohtade etapis; töökoosolekud; kooskõlastamine
Põllumajandusamet	Uute maaparandussüsteemide rajamine või olemasolevatele maaparandussüsteemidele kaasnevad mõjud planeeringuga kavandatavast tegevusest	Kohtumised ja kirjalik sisend lähteseisukohtade etapis; töökoosolekud; kooskõlastamine
Päästeamet	Ohutuse tagamine ohtlike või suurõnnetuse ohuga ettevõtete kavandamisel, olemasolevatest ohtlikest või suurõnnetuse ohuga ettevõtetest tulenevate piirangutega arvestamine teiste tegevuste planeerimisel	Kohtumised ja kirjalik sisend lähteseisukohtade etapis; töökoosolekud; kooskõlastamine
Terviseamet	Ennekõike müranormide tagamine planeeringuga kavandatud tegevuste elluviimisel, avalike supelrandadega seonduvad teemad; mõjuhindamise tulemuste kooskõlastamine (inimese tervisele kaasnevad mõjud)	Kohtumised ja kirjalik sisend lähteseisukohtade etapis; töökoosolekud; kooskõlastamine
Politsei- ja Piirivalveamet	Haapsalu linna üldplaneeringu elluviimisega kaasnevad mõjud riigipiiri valvamiseks vajalikele seire- ja valvetechnikale	Kohtumised ja kirjalik sisend lähteseisukohtade etapis; töökoosolekud; kooskõlastamine
Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet	Haapsalu linna üldplaneeringu alale jääb kavandatava Riisipere-Haapsalu-Rohuküla raudtee ja selle kaitsevöönd	Kohtumised ja kirjalik sisend lähteseisukohtade etapis; töökoosolekud; kooskõlastamine
Veeteede Amet	Sadamate ja neile juurdepääsude küsimus, täiendavate väikesadamate ja lautrikohtade asukohtade võimalik kavandamine	Kohtumised; töökoosolekud; kooskõlastamine
Lääne-Nigula vald	Haapsalu linnaga piirnev omavalitsus, kelle ruumilisi arengu eesmärkide saavutamise võimalust ning ühiseid arengueesmärke tuleb üldplaneeringu koostamisel silmas pidada	Kohtumised ja kirjalik sisend lähteseisukohtade etapis; töökoosolekud; kooskõlastamine
Vormsi vald	Haapsalu linnaga piirnev omavalitsus, kelle ruumilisi arengu eesmärkide saavutamise võimalust ning ühiseid	Kohtumised ja kirjalik sisend lähteseisukohtade etapis; töökoosolekud; kooskõlastamine

arengueesmärke tuleb üldplaneeringu koostamisel silmas pidada

Asutused ja isikud, kes kaasatakse Haapsalu linna üldplaneeringu koostamisse:

Asutus/isik	Kaasamise eesmärk	Kaasamise viis
Lääneranna vald	Haapsalu linnaga Matsalu rahvusparki jagav omavalitsus, kelle ruumilisi arengu eesmärkide saavutamise võimalust ning ühiseid arengueesmärke tuleb üldplaneeringu koostamisel silmas pidada	Kohtumised ja kirjalik sisend lähteseisukohtade etapis; töökoosolekud; arvamuse küsimine
Hiumaa vald	Rohuküla-Heltermaa püsiühenduse ja ühise mereala kasutamisega seonduvad küsimused	Kohtumised ja kirjalik sisend; töökoosolekud; arvamuse küsimine
Veterinaar- ja Toiduamet	Loomsete jäätmete matmispaikadega seonduvad küsimused	Kohtumised ja kirjalik sisend lähteseisukohtade etapis; töökoosolekud; arvamuse küsimine
Rahandusministeeriumi Lääne talitus	Maakonna tasakaalustatud arengu suunaja, maakonnaplaneeringus seatud tingimuste ja suunistega arvestamine (rohevõrgustik, teenuskeskused jms), üldplaneeringu heakskiitja	Jooksev koostöö planeeringu koostamise käigus, kirjalik sisend lähteseisukohtade etapis; töökoosolekud; arvamuse esitamine planeeringulahendusele; planeeringu heakskiitmine
Keskkonnaministeerium	Arvamuse andmine jätkuvalt riigi omandis oleva maa ja Keskkonnaministeeriumi valitsemisel oleva maa juhul.	Töökoosolekud; arvamuse küsimine planeeringulahendusele
SA Läänemaa Arenduskeskus	Läänemaa omavalitsuste ühtse arengu eest seismine, vajalike maakondlike arengueelduste kajastamine üldplaneeringus, Läänemaa arengustrategia ühisosa käsitlemine	Kirjalik sisend lähteseisukohtade etapis; töökoosolekud; ideekorje; arvamuse esitamine planeeringulahendusele;
Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK)	Riigimetsa majandamisega seotud küsimused; metsade kaitse, sh koostöö asula või ehitiste kaitseks õhusaaste, müra, tugeva tuule või lumetuisu eest või tuleohu vähendamiseks või metsatulekahju leviku tõkestamiseks lageraie tegemisel langi suurusele ja raievanusele piirangute seadmisel	Kirjalik sisend lähteseisukohtade etapis; töökoosolekud; arvamuse küsimine planeeringulahendusele
MTÜ Eesti Erametsaliit	Metsade majandamisega seotud küsimused	Kirjalik sisend lähteseisukohtade etapis; töökoosolekud; arvamuse küsimine planeeringulahendusele
Eesti Keskkonnaühenduste Koda (EKO) ²⁰	Üldplaneeringu elluviimisega kaasnevate mõjudega arvestamine üldplaneeringu lahenduses	Teavitamine lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse

²⁰ EKO liikmed on: SA Eestimaa Looduse Fond (ELF), MTÜ Eesti Ornitoloogiaühing (EOÜ), MTÜ Eesti Roheline Liikumine (ERL), MTÜ Eesti Üliõpilaste Keskkonnakaitse Ühing "Sorex" (Sorex), MTÜ Läänerannik, Nõmme Tee

		valmimisest; KSH aruande osas seisukohtade küsimine; vajadusel töökoosolekute läbiviimine või eksperthinnangute küsimine
AS Eesti Raudtee	Raudtee arenguvajadused ja ruumilised eeldused	Sisend lähteseisukohtade etapis ja liikuvusuuringu läbiviimisel; vajadusel töökoosolekud, osalemine töörühmades; arvamuse küsimine planeeringulahendusele
Haapsalu Veevärk AS	Veevarustuse ja kanalisatsiooni teenuse osutaja, sh uute arendusalade kavandamine;	Kirjalik sisend lähteseisukohtade etapis; töökoosolekud; arvamuse küsimine planeeringulahendusele
Haapsalu Linnamajanduse AS	Haapsalu linnas kortermajade haldamise ja heakorraga seonduvad küsimused	Kirjalik sisend lähteseisukohtade etapis; töökoosolekud; arvamuse küsimine planeeringulahendusele
Haapsalu Linnahooldus OÜ	Linnahooldusega seonduvad küsimused	Kirjalik sisend lähteseisukohtade etapis; töökoosolekud; arvamuse küsimine planeeringulahendusele
Haapsalu Rohelise Võõndi Kaitseala MTÜ	Keskonnaküsimused	Kirjalik sisend lähteseisukohtade etapis; töökoosolekud; arvamuse küsimine planeeringulahendusele
Roheline Läänemaa MTÜ	Keskonnaküsimused	Kirjalik sisend lähteseisukohtade etapis; töökoosolekud; arvamuse küsimine planeeringulahendusele
Imatra Elekter AS	Jaotusvõrk ja selle arenguvajadused ja -võimalused	Kirjalik sisend lähteseisukohtade etapis; töökoosolekud; arvamuse küsimine planeeringulahendusele
Telia Eesti AS	Sidetrassid linna territooriumil	Kirjalik sisend lähteseisukohtade etapis; töökoosolekud; arvamuse küsimine planeeringulahendusele
Tootsi Turvas AS, Utilitas Eesti AS	Kaugkütte teenuse pakkumine ja arenguvajadustega arvestamine	Kirjalik sisend lähteseisukohtade etapis; töökoosolekud; arvamuse

Selts MTÜ (NTS), Pärandkoosluste Kaitse Ühing (PKÜ), Stockholmi Keskkonnainstituudi Tallinna Keskus SA (SEI Tallinn), Tartu Üliõpilaste Looduskaitsering MTÜ (TÜLKR), Balti Keskkonnafoorum MTÜ (BEF), SA Keskkonnaõiguse Keskus (KÖK)

		küsimine planeeringulahendusele
Uuemõisa Tööstusala MTÜ	Tööstusala arendamise vajadustega arvestamine üldplaneeringus	Kirjalik sisend lähteseisukohtade etapis; töökoosolekud; arvamuse küsimine planeeringulahendusele
Valga Puu OÜ, Karo Mets OÜ, Eremka OÜ, OÜ Metsagrupp	Metsade majandamisega seonduvad küsimused	Soovinud kaasamist PlanS § 76 alusel; teavitamine lähteseisukohtade valmimisest; arvamuse küsimine planeeringulahendusele
Raili Hurt	huvitatud isik	Soovinud kaasamist PlanS § 76 alusel; teavitamine lähteseisukohtade valmimisest; arvamuse küsimine planeeringulahendusele
Lauri Paulus	Huvitatud isik	Soovinud kaasamist PlanS § 76 alusel; teavitamine lähteseisukohtade valmimisest; arvamuse küsimine planeeringulahendusele
MTÜ Läänemaa Rannakalanduse Selts	Kalanduspiirkonna investeeringutega arvestamine kogu Haapsalu linna territooriumil	Töökoosolekud, arvamuse küsimine planeeringulahendusele
Haapsalu ja Läänemaa Muuseumide SA	Haapsalu vanalinna muinsuskaitseala ning selle kontaktvööndi ruumilise arengu ja maakasutus- ning ehitustingimustega seonduvad küsimused	Töökoosolekud, arvamuse küsimine planeeringulahendusele
Ettevõtjad ja MTÜd (nimekiri täpsustatakse koostöös kohaliku omavalitsusega)	Arenguvajaduste ja -ootuste kaardistamine, sh nii uute tegevuste kavandamisel kui ka olemasoleva olukorra parendamisel nii turismi, ettevõtluse vms valdkonnas	Kirjalik sisend lähteseisukohtade etapis; küsitlus ettevõtlusanalüüsi koostamisel; töökoosolekud; arvamuse küsimine planeeringulahendusele

Lähtuvalt planeerimisseaduse § 81 lõikest 3 on valdkonna eest vastutaval ministril lisaks lähteseisukohtades nimetatud koostöötegijatele ja kaasatavatele õigus määrata täiendavaid isikuid ja asutusi, kellega tuleb üldplaneeringu koostamisel koostööd teha või keda tuleb üldplaneeringu koostamisse kaasata. Planeeringulahendus esitatakse riigihalduse ministrile täiendavate kooskõlastajate ning kaasatavate vajaduse määramiseks enne planeeringu kooskõlastamist põhilahenduse valmimise järgselt.

9. ÜLDPLANEERINGU JOONISED

Üldplaneeringu põhilahendusena koostatakse järgnevad teemajoonised:

- Maakasutus;
- Piirkondlikud ehitustingimused;
- Teed ning tehniline taristu.

Väärtuste ja piirangute joonis, mis kajastab riiklike registrite põhiseid väärtuslikke objekte ning alasid koos nendest tulenevate kitsendustega koostatakse lisajoonisena, mis kajastab infot üldplaneeringu koostamise seisuga. Pärast kehtestamist peab vastavat ajakohast infot vaatama riiklikest registritest.

Täpsemad väljavõtted antakse Haapsalu linnastu (Haapsalu linn, Paralepa alevik, Uuemõisa alevik) ning hajaasustuse kompaktse hoonestusega asulate – Panga küla ja Jõõdre küla – osas.

Üldplaneering vormistatakse ArcGIS tarkvaraga, et võimaldada digitaalselt kaasaegset üldplaneeringu koostamise ning esitlemise lahendust. Lisaks tavapärasele üldplaneeringu teksti- ning kaardifailidele, koostatakse ka üldplaneeringu veebirakendus, kus planeeringu maakasutus ning vastavad tingimused jm olulisemad valdkonnad on ülevaatlikult ja erinevates nutiseadmetes kuvatavad.

Üldplaneeringu käigus võib selguda täiendavate teemajooniste koostamise vajadus või teatud teemade koondamine ühele joonisele.

10. KOOSTATAVAD ANALÜÜSID

Üldplaneeringu koostamise raames koostatakse järgmised analüüsid või eksperthinnangud:

- Maakasutuse analüüs

Analüüsitakse seni kehtinud üldplaneeringutega määratud olemasoleva ja perspektiivse maakasutuse muutuseid tänaseks kujunenud olukorraga. Nii luuakse seosed eelmise üldplaneeringuga ning vaadeldakse mis on tänaseks muutunud, millised põhimõtted toimisid ning mida on vaja uuendada, kus on kavandatud maakasutused ellu viidud ning kus on veel reservalasid ellu viimata.

- Rahvastikuprognosis

Rahvastikuprognosis tulemused annavad ennekõike vastuse küsimusele, kas lähtuda planeerimisel kasvava või kahaneva piirkonna karakteristikutest. See omakorda annab aluse ennekõike elamualade ja sotsiaalse infrastruktuuri planeerimiseks, olemasolevate alade tihendamiseks, jätkusuutlikuks maakasutuseks jms. Rahvastikuprognosis tulemused annavad olulise sisendi Haapsalu linna maakasutuse planeerimiseks.

- Ettevõtluskeskkonna analüüs

Antakse ülevaade ettevõtete paiknemisest ja nende suurusest, peamistest tööstus- või põllumajanduspiirkondadest, tegevusvaldkondadest. Analüüsitakse, millised on ettevõtete peamised ootused ruumilisele keskkonnale ja millised on nende arenguvajadused. Analüüsi käigus hinnatakse ka varem kehtestatud üldplaneeringutes määratletud ettevõtlusalade realiseerumist ja nende asjakohasust, sh põhjuseid, kui alad ei ole ettevõtluseks kasutusse võetud.

- Liikuvusuuring (modelleerimisega)

Eesmärgiks on inimeste liikumissuundade ja -põhjuste teadasaamine linna sees, sellest välja ning sisse. Liikuvusuuringu käigus analüüsitakse, millised on linna tõmbekeskused ja toimepiirkonnad, mille vahel inimesed peamiselt liiguvad (ühistransport, sh arvestusega Vormsi ja Hiiumaa praamile, kergliiklus, autoliiklus). Juurde vaadatakse ka lähialasid (Vormsi vald, Lääne-Nigula vald, Lääneranna vald), et mõista, millised seosed on linna lähialadega.

- Korduva üleujutusega ala määramine mererannal

- Rohevõrgustiku analüüs

Maakonnaplaneeringuga kavandatud rohevõrgustikku analüüsitakse Haapsalu linna kontekstis vastavalt rohevõrgustiku planeerimisjuhendile ning tulemustega arvestatakse üldplaneeringu teiste valdkondade kavandamisel.

- Mürateemaline eksperthinnang (karjäärise tegevusega, transiitliikluse, raudteega vms seonduvalt sarnaste objektide müramõõdistusele tuginedes)

- Radooniteemaline eksperthinnang

- Muinsuskaitse eritingimused

Eritingimuste eesmärgiks on kindlustada, et võimalikud kavandatavad muudatused tagavad Haapsalu vanalinna muinsuskaitseala säilimise ja kaitsevööndiga seatud eesmärgid.

Üldplaneeringu koostamise käigus võib selguda täiendavate analüüside koostamise vajadus.

LISA 1. LÄHTEMATERJALID

- Haapsalu linnas kehtivad ja koostatavad detailplaneeringud
- Ridala valla kehtiv üldplaneering
- Haapsalu linna kehtiv üldplaneering
- Ridala valla ja Haapsalu linna kehtivate üldplaneeringute ülevaatamise tulemused
- Haapsalu linna arengukava 2018-2028
- Läänemaa arengustrateegia 2035+
- Haapsalu linna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavad
- Üleriigiline planeering Eesti 2030+
- Lääne maakonnaplaneering 2030+ ja selle keskkonnamõju strateegiline hindamine
- Lääne maakonnaplaneeringu teemaplaneering "Riisipere-Haapsalu-Rohuküla raudteetrassi koridori asukoha määramine"
- Haapsalu linnaga piirnevate omavalitsuste kehtivad ja koostamisel olevad üldplaneeringud

LISA 2. ÜLEVAADE HAAPSALU LINNAST

Lisa 2 on esitatud eraldi dokumendina.

LISA 3. KOOSTÖÖ JA KAASAMISE KÄIGUS LAEKUNUD ETTEPANEKUD

PlanS § 81 kohaselt esitati üldplaneeringu LS ja KSH VTK seisukohtade esitamiseks planeerimisseaduses nõutud isikutele ja asutustele. Laekunud seisukohtadest lähtuvalt täiendati planeeringu LS-i ja KSH. Laekunud seisukohtade ülevaade lisati käesolevasse peatükki, seisukohad (laekunud kirjad) lisatakse dokumendile. Täiendatud LS ja KSH VTK ning ülevaade laekunud seisukohtadest avalikustatakse planeeringu koostamise korraldaja ehk Haapsalu Linnavalitsuse veebilehel.

Nr	Osapool	Kirja kuupäev ja nr	Kirja sisu (lühendatult)	Planeerija, keskkonnaeksperti ja KOVI seisukohad
	MINISTEERIUMID			
1	MAJANDUS- JA KOMMUNIKATSIOONIMINISTEERIUM	23.09.2019 nr 1.10-17/19-0042/7008	Planeerimise käigus võtta võimaluse korral enam arvesse energiatootmise jaoks sobilike alade leidmise vajadust. Lisaks päikeseelektrijaamade rajamisele soovitame leida sobivaid alasid ka tuuleelektrijaamade arendamiseks. On võimalik, et linna territooriumil on teatud tingimustel ka tuuleenergia arendamiseks sobilikke alasid, mille planeerimisel on oluline silmas pidada kehtivaid piiranguid. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi energetika osakond on vajaduse korral valmis täpsustama asjakohaseid piiranguid taastuvenergia arendamiseks sobilike alade leidmisel.	Arvestame üldplaneeringu koostamise käigus. Energiatootmiseks sobivate alade määramisel teeme koostööd Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ning valdkonna ettevõtetega.
2	RAHANDUSMINISTEERIUM	17.09.2019 nr 14-11/5255-2	Vastavalt PlanS § 76 lõikele 1 tuleb teha koostööd Hiiumaa Vallavalitsusega, kelle huve üldplaneering võib puudutada.	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamise käigus ning kaasame edaspidi üldplaneeringu koostamisse ka Hiiumaa Vallavalitsuse. Märgime aga, et me ei pea vajalikuks Haapsalu üldplaneeringu kooskõlastamist Hiiumaa Vallavalitsusega, kuna Hiiumaa Vallavalitsus ei vasta meie hinnangul otseselt PlanS § 76 lõikes 1 toodud definitsioonile. PlanS § 76 lõike 1 kohaselt tehakse üldplaneeringu koostamisel koostööd planeeringualaga piirnevate kohaliku

				omavalitsuse üksustega. Hiiumaa valla ja Haapsalu linna halduspiirid ei ole piirnevad, kuna valla territoorium lõpeb rannajoonel. Rahandusministeeriumi loogikat silmas pidades tuleks Haapsalu linnal teha koostööd ka Muhu, Saaremaa ja Kihnu valdadega.
			Juhime tähelepanu Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi soovitusel kaaluda üldplaneeringu koostamisel võimalusi energia tootmiseks vajalike alade kavandamiseks ja teha sellekohast koostööd. Vastavad soovitused ja põhimõtted on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium edastanud 13.03.2019 kirjaga nr 17-7/2019/2142 kohalikele omavalitsustele.	Arvestame üldplaneeringu koostamisel. Teeme üldplaneeringu koostamisel koostööd ka Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga sobivaimate energiatootmise alade määratlemiseks.
			Väärtuslike põllumajandusmaade (VPMM) täpsustamisel ja kasutustingimuste määramisel tuleb lähtuda Lääne maakonnaplaneeringus 2030+ toodud VPMM kasutamistingimustest ja samuti Maaeluministeeriumi 20.05.2019 kirjast nr 4.1- 3/628.	Arvestame üldplaneeringu koostamisel Lääne maakonnaplaneeringus ja Maaeluministeeriumi kirjas toodud tingimusi, arvestades üldplaneeringu täpsusastet.
			Erinevate keskuste arengu kavandamisel palume võtta lähtealuseks maakonnaplaneeringus toodud keskuste võrgustik, keskuste hierarhia ning teenustasemed. Asustust suunavate tingimuste täpsustamise osas tuleb lähtuda maakonnaplaneeringus sätestatud põhimõtetest.	Arvestame ja täpsustame maakonnaplaneeringus esitatud tingimusi üldplaneeringu koostamisel.
			Haapsalu linna üldplaneeringu aluseks olev Lääne maakonnaplaneering 2030+ ja olemasolevad maakondlikud uuringud on kättesaadavad aadressil https://maakonnaplaneering.ee/maakonna-planeeringud .	Arvestame maakonnaplaneeringu ja selle aluseks olevate uuringutega üldplaneeringu koostamisel.
			PlanS §-s 11 on sätestatud teabe piisavuse põhimõte, mille kohaselt planeerimisalase tegevuse korraldaja peab planeerimisel arvesse võtma asjakohaseid ruumilist arengut mõjutavaid strateegiaid, riskianalüüse, kehtivaid planeeringuid, arengukavasid ning teisi ruumilist arengut mõjutavaid dokumente ja muud asjakohast teavet. Põhjalikumalt on planeerimisseaduse peatükis 2 sätestatud olulistest põhimõtete rakendamise kirjutatud juhendmaterjalis „Planeerimise põhimõtete rakendamine“.	Arvestame viidatud juhenditega üldplaneeringu koostamisel.

		<p>mis on kättesaadav aadressil https://planeerimine.ee/static/sites/2/planeerimise-pohimotted_2016.pdf.</p> <p>Üldplaneeringu koostamisel palume kasutada nõustikku „Nõuandeid üldplaneeringu koostamiseks“, mis on kättesaadav aadressil https://planeerimine.ee/seadus-ja-juhendid/yp-noustik/. Soovitame kasutada nõustikus toodud mõisteid.</p> <p>Palume kasutada juhendmaterjali „Suunised kahanevate piirkondade säästlikuks ruumiliseks planeerimiseks“, mis on kättesaadav aadressil https://planeerimine.ee/seadus-ja-juhendid/kahaneva-asustusega-piirkond/.</p> <p>Maakonnaplaneeringus toodud rohelse võrgustiku paiknemise ja kasutustingimuste täpsustamisel palume kasutada Keskkonnaagentuuri tellimisel valminud juhendmaterjali „Rohevõrgustiku juhendmaterjal“, mis on kättesaadav aadressil https://www.keskkonnaagentuur.ee/et/projektid/elme/materjalid/rohevorgustiku-toimivuse-analuus-ja-planeerimisjuhendi-koostamine.</p> <p>Asulate olukorda väljaspool keskuslinna kirjeldab „Eesti väikeasulate uuring“, mis teeb ettepanekud väikeasulate elujõu hoidmiseks nii riigi kui ka kohaliku omavalitsuse tasandil. Uuring pakub asustusüksuste tasemel üleriigiliselt võrreldavaid alusandmeid, mis on vajalikud asustuse arengu täpsustamiseks linnade ja valdade üldplaneeringutes ning teistes arengudokumentides. Uuring on kättesaadav aadressil https://planeerimine.ee/2019/03/eesti-vaikeasulate-uuring/.</p> <p>Üldplaneeringu koostamist toetavad materjalid on koondatud veebilehel planeerimine.ee alamteema „Üldplaneeringute koostamine 2019-2020“ https://planeerimine.ee/yldplaneering/.</p>	
		<p>Palume hoida Rahandusministeeriumi regionaalhalduse osakonna Lääne talitust kursis valla üldplaneeringu menetlusega ja teavitada kõikidest avalikest aruteludest,</p>	<p>Kaasame Rahandusministeeriumi regionaalhalduse osakonna jooksvalt üldplaneeringu koostamisse.</p>

			teavitused saata e-posti aadressile urve.pill@fin.ee.	
MAAELUMINISTEERIUM	11.09.2019 nr 4.1-5/2194-1		<p>Palume üldplaneeringu koostamisel järgida Maaeluministeeriumi 20.05.2019 kirjaga kõikidele omavalitsustele saadetud seisukohtade ja põhimõtete väärtusliku põllumajandusmaa käsitlemiseks üldplaneeringus. Määrata väärtusliku põllumajandusmaa kohta sellise ulatusega ja põhimõttelekindlad kaitse- ja kasutustingimused, mis tagavad pikaajaliselt ja jätkusuutlikult nende põllumajandusmaade säilimise ja selle kaudu meie riigi toidujulgeoleku. Eelkirjeldatud põhimõtet toetab ka Lääne maakonnaplaneeringu 2030+ peatükis 3.2.1. väärtusliku põllumajandusmaa kohta toodud käsitlus.</p> <p>Väärtuslike põllumajandusmaa massiivide määramiseks soovitame üldplaneeringu koostamisse kaasata Põllumajandusuuringute Keskuse.</p>	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel, arvestades muuhulgas teiste tegevusvaldkondade esindajate huvide ja vajadustega, et leida tasakaalustatud ruumilahendus, mis ühelt poolt kaitseb väärtuslikke põllumajandusmaid, kuid samas võimaldab maakasutuse mitmekülsust.
			Teeme ettepaneku, et üldplaneeringu koostamise protsessi kaasatakse ka MTÜ Läänemaa Rannakalanduse Selts, kes näeb ette Läänemaa kalanduspiirkonna arengustrateegias investeeringuid kogu Läänemaale, sh Haapsalu linna, millega võiks üldplaneeringus arvestada.	Arvestame ettepanekuga ning kaasame MTÜ Läänemaa Rannakalanduse Seltsi Haapsalu linna üldplaneeringu koostamise protsessi.
AMETID				
MAANTEEAMET	16.09.2019 nr 15-2/18/47881-5		<p>Maanteeamet esitas Haapsalu linna üldplaneeringu koostamiseks omapoolsed seisukohad 06.11.2018 kirjaga nr 15-2/18/47881-2. Palume Maanteeameti 06.11.2018 kirjas esitatud seisukohtadega arvestada planeerimislahenduse koostamise käigus.</p> <p>1. Teedevõrgustiku, sealhulgas riigiteede ja kohalike teede üldise asukoha määramine:</p> <p>1.1. Integreerida planeeringusse üleriigilise planeeringu mereala teemaplaneeringuga kavandatu (nt püsiühenduste trassid ja taliteede koridorid).</p>	<p>Arvestame Maanteeameti märkustega üldplaneeringu koostamisel, arvestades üldplaneeringu täpsusastet, kohalike vajadusi ning teiste kavandatavate tegevustega kaasnevaid tingimusi.</p> <p>Muuhulgas märgime, et mereala planeeringuga kavandatud püsiühenduste trasse merealal saame omavalitsuse üldplaneeringus kujutada üksnes informatiivselt, kuna omavalitsuse territoorium merealale ei ulatu.</p>

		<p>1.2. Integreerida planeeringusse maakonnaplaneeringuga kavandatud teedevõrgustik - perspektiivsed trassid, sh ristumiskohad, kogujateed jms.</p> <p>1.3. Analüüsida kohaliku teedevõrgustiku piisavust juurdepääsude tagamisel ning määrata perspektiivsete kohalike teede (sealhulgas jalgratta- ja jalgteede) üldised asukohad.</p> <p>1.4. Määrata olemasolevate ja kavandatud teede funktsioonid: näiteks kohalik tee, avaliku kasutusega eratee. Riigiteedeks määramine ja riigiteede kohalikeks teedeks määramine toimub koostöös Maanteeametiga.</p>	
		<p>2.1. Riigitee kaitsevööndi laiuse kajastamisel lähtuda Ehs § 71 lõikest 2 ja tänava puhul määrata kaitsevööndi ulatus sama paragrahvi lõike 3 alusel.</p> <p>2.2. Maanteeamet esitab järgnevad ettepanekud riigitee kaitsevööndite suurendamiseks ja vähendamiseks üldplaneeringus:</p> <p>2.2.1 Riigitee 16121 Valgevälja tee km 0,0-0,37 (vasakul teeküljel) määrata Paralepa alevikus riigitee kaitsevööndi laiuseks 30m lähtudes asjaolust, et tegemist on hoonestamata alaga asulavälises liikluskeskkonnas ning situatsioon riigitee mõlemal küljel on analoogne (paremal küljel on tegemist Kiltsi külaga, kus riigitee kaitsevööndi ulatuseks on 30m).</p> <p>2.2.2 Riigitee 31 Haapsalu-Laiaküla km 2,44-4,36 (vasakul teeküljel) määrata asustusüksus Haapsalu linn ulatuses riigitee kaitsevööndi laiuseks 30m lähtudes asjaolust, et tegemist on hoonestamata alaga asulavälises liikluskeskkonnas ning situatsioon riigitee mõlemal küljel on analoogne.</p> <p>2.2.3 Riigitee 9 Ääsmäe - Haapsalu – Rohuküla km 69,93-70,48 (paremal teeküljel) määrata Uuemõisa külas riigitee kaitsevööndi laiuseks 10m, kuna Haapsalu linna ja Uuemõisa aleviku vahele jäävas lõigus jätkub analoogne hoonestusjoon ning linnaline liikluskeskkond.</p>	<p>Kaalume ettepanekutega arvestamist üldplaneeringu koostamise käigus ning teeme selleks muuhulgas koostööd Maanteeametiga.</p>

		<p>2.2.4 Riigitee 9 Ääsmäe - Haapsalu – Rohuküla km 68,7-69,37 (paremal teeküljel) määrata Uuemõisa alevikus riigitee kaitsevööndi ulatuseks 30m lähtudes asjaolust, et tegemist on põhimaanteega, riigiteega külgnev ala on hoonestamata ning seal jätkub eelnev Uuemõisa külale sarnane asulavälise iseloomuga liikluskeskkond.</p> <p>2.3. Peale planeeringu kehtestamist tuleb kaitsevööndi laiuseid kajastav ja määrav joonis esitada Maanteeametile GIS või CAD formaadis.</p>	
		<p>3. Planeeringuala üldiste kasutus- ja ehitustingimuste määramine:</p> <p>3.1. Määrata tingimus, et riigitee kaitsevööndisse üldjuhul hooned ei kavandata. Juhul, kui hoonete kavandamine on põhjendatud väljakujunenud hoonestusjoonega, määrata tingimus, et arendaja peab arvestama liiklusest tulenevate häiringute (müra, saaste, vibratsioon) kahjuliku mõjuga. Normidele vastavuse tagamine, leevendavate meetmete kasutusele võtmine ja finantseerimine on arendaja kohustus.</p> <p>3.2. Soovitame müratundlikke alasid/objekte riigiteede mõjupiirkonda mitte planeerida.</p> <p>3.3. Juurdepääsu tagamiseks riigiteele määrata tingimus mitut kinnistut teenindava eratee avalikult kasutatavaks määramiseks, vajadusel transpordimaa kavandamiseks ja vastavalt EhS-le teeregistrisse kandmiseks.</p> <p>3.4. Juurdepääsu tagamiseks riigiteele määrata tingimus, et kinnistute maakorralduslikul jagamisel tuleb juurdepääs tagada seni kinnistut teenindanud juurdepääsu kaudu ühiselt ning uutel moodustatavatel katastriüksustel puudub õigus igaühel eraldi juurdepääsu saamiseks riigiteelt.</p> <p>3.5. Määrata tingimus, et riigiteega külgneva ehitustegevuse kavandamisel detailplaneeringu koostamise kohustuseta alal, tuleb reeglina kasutada juurdepääsuks kohalikke teid ja olemasolevaid ristumisi riigiteega.</p>	<p>Kaalume ettepanekutega arvestamist üldplaneeringu koostamise käigus, arvestades kohalikke vajadusi ning teeme selleks muuhulgas koostööd Maanteeametiga.</p>

		<p>3.6. Terviklike ruumilahenduste saavutamiseks riigiteedelt juurdepääsude kavandamisel selgitada välja avalik huvi, määrata kohustus detailplaneeringu koostamiseks juhul kui arendusalale puudub olemasolev juurdepääs ja / või on vajalik juurdepääsude tagamine / säilitamine avalikult kasutatavalt teelt ala lähinaabritele.</p> <p>3.7. Jalgratta- ja jalgteed tuleb üldjuhul kavandada väljapoole riigitee transpordimaad. Juhul kui üldplaneering ei täpsusta ruumivõimalusi kergliiklustee rajamiseks eramaadel, määrata tingimus, et projekteerimistingimused kergliiklustee rajamiseks antakse läbi avatud menetluse.</p> <p>3.8. Määrata tingimus, et põhjendatud juhul tuleb suurendada kaevandatavatele aladele juurdepääsuteede, kaasa arvatud riigiteede, kandevõimet. Juhul kui riigitee olemasoleva kandevõimega ei arvestata, tuleb leida kaevandatavate alade teenindamiseks alternatiivne juurdepääsulahendus, mis on vastavuses liikluskõormusega.</p> <p>3.9. Määrata rajatise asukoha kooskõlastamise vajadus riigitee omanikuga juhul, kui rajatise kõrgus (tuulikute puhul lisada labade pikkus) on suurem kui kaugus äärmise sõiduraja välimisest servast.</p> <p>3.10. Integreerida planeeringusse maakonnaplaneeringuga kavandatud riigitee tehnoloogiline vöönd (teekoridor) tee ohutuse tagamiseks, perspektiivseteks teede õgvendusteks ja laiendusteks, koguja- ja kergliiklusteede välja ehitamiseks, avalikes huvides vajalike tehnovõrkude- ja rajatiste paigutamiseks ning teede püsivust tagava veerežiimi parandamiseks. Tehnoloogilise vööndi laius mõlemal pool äärmise sõiduraja välimisest servast määrata 20 m. Kuni 10 m laiuse riigitee kaitsevööndi puhul lugeda tehnoloogilise vööndi laiuseks kuni 10 m. Maakasutustingimuseks seada, et koridoris ehitustegevuse planeerimisel tuleb tee ohutuse tagamiseks kaasata Maanteeamet.</p> <p>3.11. Uute arendus- ja elamualade kavandamisel analüüsida olemasoleva teedevõrgu võimekust ja vastavust. Tingimuste määramisel lähtuda asjaolust, et</p>	
--	--	--	--

		<p>Maanteeamet ei võta arendustegevuse vajadustest tingitud uute teelõikude rajamise ja riigiteede ümberehitamise kohustust. Tingimuste määramisel tagada ühistranspordiga ligipääsetavus.</p> <p>3.12. Tingimuste määramisel lähtuda asjaolust, et riigitee kui rajatise püsivuse ja toimimise tagamiseks üldjuhul ei juhita arendusalade sademevett riigitee kraavidesse.</p> <p>3.13. Tehnovõrkude kavandamist riigitee transpordimaale tuleb vältida kuna transpordimaa on vajalik eelkõige tee ja selle koosseisu kuuluvate rajatiste paigutamiseks.</p> <p>3.14. Planeeringut koostades tuleb soodustada ühissõidukite eeliskasutamist, vähendades sellega transpordi negatiivset mõju keskkonnale ja sellest põhjustatud tervisekahjustusi ning aidates kaasa liiklusõnnetuste ja liiklusummikute ärahoidmisele</p>	
		<p>4. Liikluskorralduse üldiste põhimõtete määramine:</p> <p>4.1. Lähtuda riigitee funktsioonist teenindada eelkõige läbivat liiklust ja arvestada, et kohalikku liiklust teenindab eelkõige kohalik tee. Planeeringulahendusega vältida kohaliku liikluse suunamist transiitliiklusega teele.</p> <p>4.2. Arendusalade juurdepääsud lahendada läbi kogujateede, mis on ühendatud riigiteega ühise ristumiskoha kaudu. Määrata perspektiivse ja olemasoleva suletava juurdepääsu asukoht avalikult kasutatavale teele.</p> <p>4.3. Pendelliikluse vältimiseks on soovitatav kavandada piirkonna liiklussagedust suurendavad arendused keskustesse.</p> <p>4.4. Vältida planeeringulahedust, mis tingib vajaduse hajaasustusega piirkonnas riigitee pidevaks ületamiseks.</p> <p>4.5. Põhimaanteele 9 Ääsmäe - Haapsalu – Rohuküla uusi samatasandilisi ristumiskohti mitte kavandada. Kohalike teede liitumine põhimaanteedega toimub ainult üldplaneeringuga kavandatud eritasandiliste ristumiskohtade (sõlmede) kaudu. Arvestada, et olemasolevad üksikute kinnistute ristumiskohad säilivad</p>	<p>Kaalume ettepanekutega arvestamist üldplaneeringu koostamise käigus, arvestades kohalike vajadusi ning teeme selleks muuhulgas koostööd Maanteeametiga.</p>

			<p>senise maakasutuse tarbeks ega jää pikas perspektiivis kasutusele.</p> <p>4.6. Liiklejate ohutuse tagamiseks ja riigitee korrakohaseks kasutamiseks ei ole parkimine riigiteel lubatud. Arendusalade, sh avaliku kasutusega alade, planeerimisel (puhkealad, supluskohad jm) kavandada lahendus, kus parkimine toimub väljaspool riigiteed ja alaga samal teepoolel.</p>	
			<p>Palume pöörata tähelepanu riigitee kaitsevööndi kui kitsenduse kajastamise vajadusele üldplaneeringu kaardimaterjalil (esitatud kaardimaterjal sisaldab nt veekogude ehituskeelu- ja veekaitsevööndi, elektripaigaldise kaitsevööndi kajastamist, samas riigiteede kaitsevööndid puuduvad). Maanteeamet leiab, et kitsendused ei tohiks olla kajastatud valikuliselt, kuna see võib luua segadust tekitava pildi ruumilise arengu põhimõtetest ja suundumustest: planeeringu alusel otsust langetav isik ei saa täit selgust, kas ja milliste dokumentidega ta peab täiendavalt tutvuma. Soovitame jooniste tingmärkides ning planeeringu seletuskirjas eristada kehtivast EhS § 71 lg-st 2 ja 3 tuleneva piirangu kajastamist ning muudetava kaitsevööndi ulatuses üldplaneeringuga muudatuse kehtestamist.</p>	<p>Märgime, et lähteseisukohtade ja väljatöötamiskavatsuse lisadena kujutatud joonised ei ole planeeringulahendus, vaid olemasoleva olukorra (kitsendused, piirangud, sh planeeringutest tulenevad) koond, et visualiseerida Haapsalu linnas hetkel kavandatud ruumilisi arenguid. Neid asume täpsustama ja täiendama üldplaneeringu koostamise käigus, sh koostöös Maanteeametiga teie pädevusse kuuluvate teemade osas.</p>
	TERVISEAMET	13.09.2019 nr 9.3 4/19/4740 2	<p>Nii olemasolevate asustuspiirkondade kui ka uute planeerimisel tuleks arvestada joogivee ressursi olemasolu ja joogivee kvaliteedi nõuetega. Inimese tervise kaitseks, on vajalik tagada kvaliteetne joogivesi, nõuetekohane reoveekäitlus ning vajadusel rakendada meetmeid joogivee kvaliteedi parandamiseks.</p> <p>Hajaasustuses toimib veevarustus enamasti individuaalsetest salv- või puurkaevudest. Salvkaevude reostustundlikkuse tõttu ei soovita amet planeerimisel uute salvkaevude rajamist joogiveeallikatena.</p>	<p>Kaalume ettepanekuga arvestamist üldplaneeringu koostamisel, arvestades muuhulgas kohapõhiste vajadustega. Teeme joogivee ressursi käsitlemisel koostööd Terviseametiga.</p>
			<p>Kui piirkonnas asuvad veekogud, mida kasutatakse elanike poolt suveperioodil suplemiseks, siis supluskohad, nii ametlikud kui ka mitteametlikud, peavad vastama Vabariigi Valitsuse 03.04.2008 määruse nr 74 „Nõuded suplusveele ja supelrannale“ nõuetele. Vastavalt Euroopa Direktiivi</p>	<p>Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel. Üldplaneeringuga on võimalik ette näha ruumilised eeldused supluskohtade</p>

		<p>nõuetele ja eeltoodud määruse § le 5 korraldab supluskohta omanik või valdaja suplusvee seire vastavalt seirekalendrile. Kui supluskohas ei teostata suplusvee uuringuid, siis tuleks suplejaid teavitada, et kasutatav veekogu ei ole supluskoht ning suplusvee kvaliteeti ei kontrollita. Maakasutuse kavandamisel tuleb silmas pidada, et tegevuste planeerimisel ei halvendataks seisuja vooluveekogude seisundit.</p>	<p>kasutuselevõtuks või säilitamiseks, sh suplusvee kvaliteeti mõjutavate eelduste osas.</p>
		<p>Välisõhus levivat müra reguleerib atmosfääriõhu kaitse seadus ja müra normtasemed on määratud sama seaduse § 56 lõike 4 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.12.2016. a määrusega nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ (KeM määrus nr 71). Planeeringus arvestada olemasolevate ja planeeritavate maanteede ning raudteedega, tootmishoonetega, paigutades müra- ja saastetundlikud objektid (elamud, mänguväljakud, lasteasutused, koolid, hooldekodud) neist piisavalt kaugemale, tagamaks KeM määruses nr 71 toodud normtasemetele vastavus. Elamutes ja ühiskasutusega hoonetes ei tohi müratasemed ületada sotsiaalministri 04.03.2002 määrusega nr 42 „Müra normtasemed elu- ja puhkealal, elamutes ning ühiskasutusega hoonetes ja mürataseme mõõtmise meetodid“ kehtestatud normtasemeid.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel, arvestades üldplaneeringu ülesandeid ja täpsusastet. Ka Haapsalu linna üldplaneeringu lähteseisukohtades ja KSH väljatöötamiskavatsuses on välja toodud, et üheks Haapsalu linna üldplaneeringu alusuuringuks on mürauuring. Uuringu teostamine on käimas, esimesed mõõtmised on toimunud ning uuringu tulemusi arvestatakse maakasutuse kavandamisel. ÜP KSH ühe väljundina määrame nõuded ja tingimused, millega üldplaneeringule järgnevates planeerimise etappides tegevuse kavandamisel arvestada, et tagada vastavus kehtestatud müra normtasemetele.</p>
		<p>Varasemale kogemusele tuginedes juhib amet tähelepanu, et ka keskkonnasõbraliku tootmise puhul on tootmisprotsesse, mida tehakse tootmisettevõtte territooriumil: kauba või toorme toomine, ladustamine, suuremõõduliste detailide kokkupanek või töötlemine, jäätmete ja valmistoodangu laadimine, väljavedu ja muud müra ning õhusaastet põhjustavad tegevused. Tootmistegevuse müra on reeglina kaootiline ja keeruline hinnata. Müra muutlik iseloom võib müraallika lähipiirkonnas elavatele inimestele põhjustada häiringuid ka siis, kui tööstusmüra vastab KeM määruses nr 71 toodud normtasemetele. Seetõttu soovib amet uute objektide planeerimisel mainitud olukordade teket ennetada ning vältida tootmisalade ja- müratundlike alade (eeskätt</p>	<p>Arvestame üldplaneeringu koostamisel müra- ja saastetundlike objektide, uute teede ja sotsiaalobjektide asukoha planeerimisel olemasolevast keskkonnast ning kavandatavast lahendusest tulenevate võimalike negatiivsete mõjudega. Tööstus- ja tootmisalade planeerimisel lähtutakse asjaolust, et tööstusest/tootmisest tulenev oluline negatiivne mõju müratundlikele aladele peab olema välistatud.</p> <p>ÜP raames on võimatu määrata, milline peab olema konkreetne vahemaa elamuala ja tööstus-/tootmisala vahel, sest tootmistegevused on väga erinevad ning</p>

			<p>elamualade) kõrvuti planeerimist ka siis, kui tegemist on keskkonnasõbraliku tootmistegevusega. Elamu- ja tootmisala vahele rajatav puhverala võib olla kõrghaljastusega haljasala, äri- või muu müra</p> <p>suhtes mittetundlike hoonete ala, kuid tuleb arvestada, et ühe- või kaherealine kõrghaljastus ei oma puhveralana müra vähendamisel praktilist väärtust, vaid on pigem visuaalse leevendusefektiga. Müra vähendamise eesmärgil rajatav kõrghaljastus peaks müra leevendava efekti tagamiseks olema vähemalt 30-50 meetri laiune.</p>	<p>omavad väga erinevat mürataset. Võimalik kaasnev keskkonnamõju ning mõju ulatus sõltub konkreetsetest planeeritavatest tegevustest, mis selguvad üldplaneeringu elluviimisel. Nendele tegevustele seatakse tingimused ja hinnatakse tegevuste elluviimisega kaasnevat mõju arenduse järgmistes etappides (detailplaneeringu koostamine, loamenetlus vms). ÜP KSH väljundina määratakse nõuded ja tingimused, millega DP-de koostamisel arvestada, et välistada võimalik negatiivne mõju tiheasutusaladele.</p>
			<p>Uute kergliiklusteede planeerimisel arvestada võimaliku valgusreostusega ja vajadusel kavandada leevendavaid meetmeid.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel.</p>
			<p>Tervist toetava ja parendava elukeskkonna loomisel soovitame lähtuda põhimõttest, et kaitsevöönditesse (riigimaanteed, kohalikud teed, elektriliinid jne) ei planeeritaks uusi elamuid ega sotsiaalobjekte.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga võimalusel üldplaneeringu koostamisel.</p>
	KESKKONNAAMET	20.09.2019 nr 6 5/19/176-2	<p>Keskkonnaamet toob kokkuvõtlikult välja teemad, mis peaksid veevaldkonnas olema käsitletud: hüdrogeoloogia, põhjavee kaitstus, veealade (veekogude) üldised kasutamise- ja ehitamistingimused, põhiliste tehnovõrkude trasside, joogiveeallikate (sh sanitaarkaitsealad), reoveepuhastite (sh kujade), maaparandussüsteemide asukoha määramine, veekogude kalda ulatus ja ehituskeeluvöönd, kallasrajad, vajadusel maasoojuspuurkaevud. KSH aruandes peaks olema käsitletud põhjavesi, pinnavesi, sadevesi, üleujutuspiirkonnad, jääkreostus ja neile arendusest tulenev mõju.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel, arvestades üldplaneeringu ja selle elluviimisega kaasnevate mõjude hindamise täpsusastet. Üldplaneeringuga on võimalik ette näha meetmed erinevate veevaldkondade teemadega tegelemiseks ning vajadustega arvestamiseks.</p>
51			<p>Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskavas aastateks 2015-2021 ja meetmeprogrammis olevaid suuniseid ja piiranguid tuleb arvestada ka planeeringutes ning üldplaneeringu koostamisel tuleb arvestada veemajanduskavaga seatud eesmärgid, meetmeid ja veekogumite seisundit. Seisundite aluseks võtta 2017. aasta veekogumite seisundi</p>	<p>Üldplaneeringu koostamisel erinevate tegevuste ja maakasutuse kavandamisel on võimalik arvestada vooluveekogumite ja meetmetega, mis omavad ruumilist mõju. Seega arvestame ettepanekuga</p>

			koondhinnang, mis on kinnitatud veemajanduskomisjoni 12.12.2018 protokolliga. Keskkonnaministeriumi kodulehel on kehtivate veemajanduskavade juures esitatud meetmeprogrammid, kus lisas 1 on esitatud vooluveekogumid, neile rakendatavad meetmed ja välja toodud ka meetme rakendaja. Osadel veekogumitel on märgitud meetme rakendajaks ka kohalik omavalitsus. Seega tuleb üldplaneeringu koostamise käigus üle vaadata Haapsalu linna territooriumile jäävad vooluveekogumid ja meetmed selles osas, kui rakendajaks on märgitud omavalitsus.	üldplaneeringu koostamisel, arvestades üldplaneeringu täpsusastet.
			Samuti vajavad käsitlemist olemasolevad reoveekogumisalad, asukoha muutmise vajadus (laiendamine, vähendamine), perspektiivis ühiskanaliseerimisega kaetavad alad ja seonduvad kitsendused, veehaarete asukohad ja seonduvad kitsendused, sh heitvee suublasse juhtimine veehaarete läheduses. Kuna veekogud võivad läbida mitmeid omavalitsusi, siis võib ühes omavalitsuses kavandatu mõjutada terve veekogu seisundit, sh ka teises maakonnas. Seetõttu tuleb veekogu hea seisundi säilitamiseks või saavutamiseks teha koostööd ka teiste kohalike omavalitsustega, mida veekogu läbib.	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel, arvestades üldplaneeringu ja selle elluviimisega kaasnevate mõjude hindamise täpsusastet.
			Arvestada ja käsitleda põhjaveemaardlate kinnitatud põhjaveevarusid (millised on peamised kihid, kust vett tarbitakse, kui suured on kogused, palju see suurenda võiks jms), veekaitseliste kitsendustega alasid (sh nitraaditundlikud alad ja kaitsmata põhjaveega alad) ja üleujutusega seonduvaid riske (üleujutusohuga seotud riskide maandamiskavad). Tuua välja tehnovõrkude ja -rajatiste üldised asukohad, seonduvad kitsendused ja probleemkohad.	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel, arvestades üldplaneeringu ja selle elluviimisega kaasnevate mõjude hindamise täpsusastet.
			LSK ja KSH VTK lisas 2 „Ülevaade Haapsalu linnast“ (edaspidi <i>lisa 2</i>) lk 80 on kirjas: „Ühisveevärgi ja -kanaliseerimise teenust Haapsalu linnas pakub Haapsalu Veevärk AS. Piirkondades, kus ühiskanaliseerimine puudub, kogutakse reovesi kogumiskaevudesse“. Soovitame lause lõppu lisada: „või kasutatakse septikut või biopuhastit“. Veel soovitame arvestada, et ühiskanaliseerimisega	LS ja KSH VTK Lisa2 on ettepanekuga täiendatud. Kaalume tiheasutusaladele antud soovitusel arvestamist üldplaneeringu koostamisel, arvestades muuhulgas kohalike vajadusi ja võimalusi.

			ühendamata tiheasustusaladel (nt Herjava küla) olevad septikud ja biopuhastid ohustavad samas asuvate puurkaevude veekvaliteeti, samas kogumiskaevude kasutamine on pideva tühjendamisevajaduse tõttu majapidamistele ülemäära kulukas.	
			Teeme ettepaneku arvestada KSH-s ka ühisveevärgiga liitumata tiheasustusalade olemasoleva reovee kogumislahenduste mõju loodus-ning sotsiaal-majanduslikule keskkonnale (piirkonna joogivee ohustatus septikute-biopuhastite kasutamisel, kogumiskaevude tühjendamise kulukus) ning leida ÜP-s lahendus.	Üldplaneeringu koostamisel saame arvestada ÜVK aladega uute elamualade kavandamisel või olemasolevate alade tihendamisel. Üldplaneeringuga on võimalik kavandada üldised põhimõtted olemasolevatel aladel reoveekogumise kavandamiseks. Vastav ülesanne on ette nähtud ka üldplaneeringu ülesannete ptk-is üldplaneeringu lähteseisukohtades.
			<p>PlanS§ 75 lõike 1 punkti 15 kohaselt on üldplaneeringu ülesanne maardlatest ja kaevandamisest mõjutatud aladest tekkivate kitsenduste määramine. Sellest tulenevalt tuleb üldplaneeringuga määrata maardlatest ja maavara kaevandamisega kaasnevad mõjud maakasutusele ning ehitiste ehitamisele. Läbi tuleks mõelda, kuidas võiks kaevandamine aidata kaasa piirkonna arengule ning milline võiks olla maakasutus peale maavara ammendumist (nt lasketiir, tuulikupark, puhkeala, sõudekanal, mets). Samuti võiks kaaluda uute perspektiivsete alade määramist, kuhu võiks tulevikus kaevandamine vajadusel laieneda või otsustada, kuhu uusi alasid enam ei lisandu. Samuti mitte kanda planeeringusse kohustus, et maavara kaevandamise loa taotluse menetlemisel tuleb teha keskkonnamõju hindamine. Planeerimisel peaks vältima kaevandamisele tundlike alade (näiteks elamu-ja rekreatsioonialad) kavandamist kasutuses või veel avamata maardlate vahetusse lähedusse ning samuti potentsiaalsete maardlate lähedusse. Samas peaks planeeringu koostamisel aga arvestama kindlasti sellega, et maavara on vajalik kaevandada ja kuskil peab seda tegema, et tagada varustuskindlus.</p> <p>Lisaks tuleb käsitleda ala kaevandamisjärgset maakasutust. Kaevandatud maa korrastamise</p>	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel ja selle KSH läbiviimisel, arvestades üldplaneeringu ja selle mõjude hindamise täpsusastet. Muuhulgas peame silmas pidama üldplaneeringu ja kaevandamislubade omavahelisi seoseid ja piire. Maakasutuse planeerimisel tuleb arvestada maavaravaru kaevandamise vajadusega, kuid ka vastupidi – maavarade kaevandamisel tuleb samuti arvestada juba väljakujunenud maakasutuse ja piirkondlike väärtuste ning võimalustega.

			(planeeringus mitte kasutada sõna „rekultiveerimine“) suund määratakse juba kaevandamisloa andmisel igale mäeeraldisele individuaalselt. Eelkõige lähtutakse senisest maakasutusest ning edasisest visioonist. Kui KOV on eelnevalt sobiva korrastamise suuna läbi mõelnud ja nt planeeringus kajastanud, on võimalik sellega arvestada loa andmise menetluse protsessis. Turbatootmisalad korrastatakse enamasti soodeks, liiva- ja kruusakarjäärid metsa või rohumaadeks. Kaevandades allpool põhjaveetasel korrastatakse veekoguks. Enne kaevandamise lõppu antakse ettevõttele korrastamistingimused ja selle alusel tehakse korrastamisprojekt.	
			Üldplaneeringu koostamisel tuleb arvestada MaaPS § 15 lg 7, mis sätestab, kui planeeritaval maa-alal asub maardla või selle osa, kooskõlastatakse üldplaneering, detailplaneering ja kohaliku omavalitsuse eriplaneering PlanS-is sätestatud korras Keskkonnaministeeriumi või valdkonna eest vastutava ministri volitatud asutusega.	Arvestame koostöövajadusega üldplaneeringu koostamisel.
			Seletuskirjas ja maakasutusplaanil ja/või piirangute/keskkonna/looduskaitse joonisel palume käsitleda üldplaneeringu alal paiknevaid looduskaitseeseaduse (edaspidi LKS) § 4 tähenduses kaitstavaid loodusobjekte, sh tuua välja üleeuroopalisse kaitsealade võrgustikku Natura 2000 kuuluvad linnu- ja loodusalad. Käsitleda tuleb ka LKS alusel kaitstavate liikide püsielupaikad ja kasvukohti, kusjuures juhime tähelepanu, et LKS § 53 tulenevalt on I ja II kaitsekategooriasse kuuluva kaitstava liigi isendi täpse elupaiga asukoha avalikustamine massiteabevahendites keelatud.	Arvestame kaitstavate loodusobjektidega üldplaneeringu koostamisel, ennekõike teiste tegevuste ja maakasutuse kavandamisel. Kehtestataval üldplaneeringu lahendusel kaitstavaid loodusobjekte, nii nagu teisi riiklikes andmebaasides sisalduvaid objekte, ei kuvata – fikseeritakse viimane väljavõtte aeg. Kaitstavad loodusobjektid kuvatakse ÜP väärtuste ja piirangute kaardil. Eelistame versiooni, kus liigi leiupaigad ja püsielupaigad on kaardil olemas ka avalikus versioonis, et ka selle kasutajad omaksid ülevaadet ja oskaksid nende paiknemisega arvestada. Kaitsekategooriaid kaardil ei eralda, näitame kõik ühe tingmärgiga.
			Lisa 2 ptk-i 7 (lk 19) palume lisada kaitstavate loodusobjektide keskkonnaregistri väljavõtte aeg, märkides, et andmed võivad olla ajas-ruumis muutuvad. Kaitstavate loodusobjektide osas tuleb lähtuda kehtestatud	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu ja selle KSH läbiviimisel. LS ja KSH VTK Lisa 2 ptk 7 on täiendatud keskkonnaregistri

		<p>kaitse-eeskirjadest ja neis seatud tingimustest (sh rahvusparkides ja maastikukaitsealadel arvestada pärandkultuuriliste, maastikuliste jne väärtustega), seejuures soovitame seletuskirjas nimetada ka Vabariigi Valitsuse määruse, millega ala kaitsekord ja kaitse-eesmärk on kehtestatud, number ja vastuvõtmise kuupäev.</p>	<p>väljavõtte ajaga ning andmete ajas-ruumis muutumise osas.</p>
		<p>LSK ja KSH VTK kohaselt hinnatakse KSH käigus planeeritava tegevuse võimalikku mõju Natura 2000 võrgustiku aladele kõigepealt eelhindamise etapis ning kui ÜP staadiumis puudub kavandatava eeldatavalt ebasoodsa mõjuga tegevuse kohta piisav teave Natura asjakohase hindamise läbiviimiseks, siis märgitakse eelhindamise järeldest ära need objektid ja juhud, mille puhul tuleb asjakohase hindamisega liikuda ÜP-le järgnevasse tegevuse kavandamise etappi. Hindamisel tuleb välja tuua ka kaitstavate loodusobjektide kattuvus puhke- ja virgestusaladega, külastustaristu ning arvestada ka projekteeritavate kaitstavate loodusobjektidega.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga ÜP KSH koostamisel. KSH raames viiakse läbi Natura hindamine. Planeeritava tegevuse võimalikku mõju Natura 2000 võrgustiku aladele hinnatakse kõigepealt eelhindamise etapis ning vajadusel liigutakse asjakohase hindamise etappi. Asjakohase hindamise vajalikkus selgub ÜP koostamise käigus. Natura hindamise tulemusena määratletakse objektid ja juhud, mille puhul on edaspidi vajalik asjakohane Natura hindamine.</p>
		<p>Planeeringus tuleb käsitleda kalda piiranguvööndi (LKS § 37), ehituskeeluvööndi (edaspidi EKV; LKS § 38) ja veekaitsevööndi (veeseaduse § 29) ulatust, samuti EKV lähtejoone määramist.</p> <p>Veekogude ehituskeeluvööndite ulatuses (LKS § 38) on vajalik käsitleda ka asjakohaseid erandeid, mis tulenevad LKS § 38 lg 4 ja 5, samuti metsamaa erisus LKS § 38 lg 2 ja erisus tiheasustusalal LKS § 38 lg 1 p 3. Metsamaa erisust ei ole vajalik planeeringujoonistel graafiliselt kujutada seetõttu, et olukord on ajaliselt muutuv, kuid vajalik on lisada vastav märkus seletuskirja.</p> <p>Üldplaneeringu seletuskirjas ja joonistel määratleda üheselt olemasolevad, laiendatavad ja moodustatavad tiheasustusalad, kusjuures palume juhendada ka LKS §-st 41. Üldplaneeringu mastaapi arvestades tuua välja olulisemad LKS § 38 lg 4 ja 5 erisuste alla kuuluvad objektid, nt tiheasustusalal olemasolev ehitusjoon, supelrannad, planeeritavad avalikult kasutatavad teed (sh kergliiklusteed), planeeritavad tehnovõrgud ja rajatised,</p>	<p>Arvestame üldplaneeringu koostamisel veekogude kalda piiranguvööndite, ehituskeeluvööndite ja veekaitsevöönditega, täpsustades vajadusel seadusest tulenevatel alustel kaitsevööndite ulatust.</p> <p>Üldplaneeringu koostamise käigus analüüsitakse varasemate üldplaneeringutega, kuid ka detailplaneeringutega antud EKV vähendamisi ning kaalutakse nende kehtima jäämist või EKV vähendamise tühistamist.</p>

		<p>sadamate, sildumis- ja randumiskohtade võrgustik ning juurdepääsud neile.</p> <p>Kuna uue üldplaneeringu koostamisel kaotab senine sama territooriumi hõlmav üldplaneering kehtivuse, siis ei kehti ka sellele antud nõusolekud (kaasa arvatud planeeringus käsitletud EKV vähendamised). Kohalikud omavalitsused võivad viia uue üldplaneeringu koostamise raames läbi varasemate üldplaneeringutega antud EKV vähendamise kaardistamise, millega kehtestuksid varasemate EKV vähendamiste nõusolekud ja need kanduksid uude planeeringusse. Seega tuleb EKV vähendamise kaardistamisel (joonisel) ning seletuskirjas või lisa kujutada/loetleda varasemad EKV vähendamised. Üldplaneeringu tööprotsessi ja/või kooskõlastamise käigus annab Keskkonnaamet seisukoha, kas varasemad EKV vähendamised jäävad kehtima ja nendega võib uue ÜP puhul arvestada (kui olud on muutunud, siis võib erandjuhul olla vajalik uus EKV vähendamise kaalumise). Juhul kui koostatava üldplaneeringu raames ei viida läbi EKV kaardistamist ja/või ei tooda välja veekogusid, kus eelmiste üldplaneeringutega on EKV-d vähendatud, siis automaatselt varasemad nõusolekud EKV vähendamiseks uude planeeringusse üle ei kandu.</p>	
		<p>PlanS § 75 lg 1 p 9 kohaselt on üldplaneeringu ülesanne korduva üleujutusega ala piiri määramine mererannal ja kõrgveepiiri märkimine suurte üleujutusalaadega siseveekogul.</p> <p>Mererannal korduva üleujutusega alade määramisel konkreetset looduskaitseadusest tulenevad alused/kriteeriumid puuduvad. EKV lähtejoone määramisel tuleks aluseks võtta rannikul üleujutatavatele aladele iseloomulik looduslik taimkate (sh roostik ja rannaniidud) ja mullastik (sooldunud rannikumullad). Võimalik on rakendada ka teisi meetodeid (nt veetasemetest või maapinna kõrgusest lähtumine), kuid rakendatavad meetodid ja põhimõtted peaksid olema ÜP-s selgelt lahti kirjutatud (sh kui kavandatakse mingit erilahendust, siis</p>	<p>Üldplaneeringu koostamisel on üheks alusuuringuks üleujutusala piiri määramine, mille tulemustega arvestatakse üldplaneeringu koostamisel. Uuring valmis oktoobris 2019.</p>

		<p>tuleb selgitada, kuidas see on kooskõlas LKS-ga). Kriitilistes kohtades tuleks teostada täiendavate uuringuid-analüüse.</p> <p>ÜP-s tuleks määratleda üleujutusohhtlikud alad (mis ei võrdu LKS § 35 lg 4 kohaste korduvate üleujutustega aladega ega piirdu vaid maandamiskava alusel määratud üleujutusohuga riskipiirkondadega) ja seada üleujutusohuga aladel ehitustingimused.</p>	
		<p>PlanS § 75 lg 1 p 11 kohaselt on üldplaneeringu ülesanne kallasrajale avaliku juurdepääsu tingimuste määramine. Keskkonnaseadustiku üldosa seadus § 39 lg 3 kohaselt otsustatakse kallasraja sulgemine üldplaneeringuga.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel ja selle KSH läbiviimisel.</p>
		<p>Määratleda rohevõrgustiku (rohetaristu) paiknemine, vajadusel selle ruumikujude korrigeerimine ja kaitse ning kasutustingimuste seadmine. Ruumikujude puhul lähtuda eelkõige kehtestatud maakonnaplaneeringutest.</p> <p>Looduskaitselist tähelepanu omavate kooslustega (sh vääriselupaigad ehk VEP-id, poollooduslikud kooslused ehk PLK-d, märgalad) arvestamine, nt nendega arvestamine rohevõrgustiku korrigeerimisel.</p>	<p>Üldplaneeringu koostamisel viiakse läbi rohevõrgustiku analüüs, hindamaks rohevõrgustiku toimimist, võimalikke konfliktikohti ning leidmaks lahendusi, kuidas maakasutuse suunamise kaudu tagada ka pärast üldplaneeringu kehtestamist rohevõrgustiku toimimine. Rohevõrgustiku analüüsi koostamisel võetakse muuhulgas aluseks Keskkonnaagentuuri koostatud rohevõrgustiku planeerimisjuhend.</p>
		<p>Riikliku looduskaitse tähtsuse minetanud loodusobjektide ja teiste kohalikke tähtsust omavate objektide kohaliku kaitse alla võtmine.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel ja selle KSH läbiviimisel, arvestades muuhulgas kohalikke vajadusi ja võimalusi, samuti looduskaitse seaduses sätestatud nõudeid objektide kaitse alla võtmiseks.</p>
		<p>Nagu eelnevalt märgitud, tuleb üldplaneeringu koostamisel arvestada ka kliimamuutuste ja üleujutusega. Keskkonnaamet palub üldplaneeringu koostamisel ja KSH-s arvestada haldusterritooriumil esineda võivate üleujutusohutudega ning kliimamuutustega kaasnevate võimalike riskidega (veetaseme tõusust ja sademete rohkusest tingitud üleujutuste võimendumine, tormide tugevnemine ja sagenemine, kaldaerosiooni kiirenemine, maalihete esinemine ning linnaliste asumite soojusaarte</p>	<p>Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel ja selle KSH läbiviimisel, arvestades üldplaneeringu täpsusastet.</p>

			<p>efekt) ja nende maandamise võimalustega. Lisaks Vabariigi Valitsuse poolt kinnitatud üleujutusega seotud riskide maandamiskavale soovitame muu hulgas tutvuda ka kliimamuutustega kohanemise arengukavaga.</p>	
			<p>Üldplaneeringu koostamisel tuleb lähtuda Eesti Keskkonnastrateegiast aastani 2030, milles on ühe probleemina välja toodud transpordist tulenev saaste. Kohalikud omavalitsused, eriti just tihedama asustusega linnad, peaksid sellele hakkama tähelepanu pöörama. Näiteks peaks eelistama kaugküttesüsteemi kohtküttele, kuna kohtküttega piirkondades esineb kütteperioodil suurem õhusaaste, seda just osakeste näol, mis on kuulutatud vähki tekitavaks. Teid ja maanteid tuleks planeerida targalt ja liikluskoormust reguleerida. Põhiline probleem on saasteained, aga ka müra.</p> <p>Lisaks tuleks üldplaneeringu koostamisel arvesse võtta, et tööstuspiirkonnad tuleks planeerida tiheasustusest piisavalt eemale (piisav vahemaa selgitada välja KSH käigus). Näiteks puidu- ja mööblitööstus (müra, lõhn), ka värvimisega tegelevad remonditöökojad (kemikaalide lõhn), linnu- ja loomakasvatused (lõhn), igasuguste vedelproduktide (kütuste, kütusekomponentide) laadimine ning hoiustamine (lõhn, müra) aga ka tahkekütusel katlamajad (nn toss või suits, lõhn, müra), karjäärid (tolm, müra) tekitavad probleeme, kui need on elanikele lähedal. Samas tuleks teha vahet saastavamal tööstusel/tootmisel/tegevusel (vt eelpool näiteid) ja vähemsaastavamal (nt erinev käsitöö-, teatud väiksem toiduainetööstus), see ära defineerida ning kasutada vähemsaastavama tööstuse ala nn puhveralana. Pargid, terviserajad jms ei sobi selleks puhveralaks.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel, arvestades üldplaneeringu ja selle elluviimisega kaasnevate mõjude hindamise täpsusastet ning lähtudes sealjuures olemasolevatest andmetest välisõhu saaste ja müra osas.</p> <p>KSH käigus analüüsitakse ja hinnatakse planeeritava tegevusega kaasnevat olulist mõju välisõhu kvaliteedile ja müratasemele ning vibratsiooniga seotud mõju, keskendudes eelkõige tootmisest (olemasolevad ja planeeritavad tööstusalad) ja liiklusest tulenevale (sh transiitliiklus läbi Haapsalu, kaevandused, Kiltsi lennuvälja kasutuselevõtt, Tallinna-Haapsalu raudteetrass). ÜP raames on aga võimatu määrata, milline peab olema vahemaa tiheasutusala ja tööstus-/tootmisala vahel, sest tootmistegevused on väga erinevad ning omavad väga erinevat mürataset. Võimalik kaasnev keskkonnamõju ning mõju ulatus sõltub konkreetsetest planeeritavatest tegevustest, mis selguvad üldplaneeringu elluviimisel. Seejuures tuleb arvestada õigusaktidest tulenevaid nõudeid, sh müra ja õhusaaste osas ning tagada normidele vastavus tootmisterritooriumi piiril. Nendele tegevustele seatakse tingimused ja hinnatakse tegevuste elluviimisega kaasnevat mõju arenduse järgmistes etappides (detailplaneeringu koostamine, loamenetlus vms). ÜP KSH väljundina määratakse nõuded ja tingimused, millega edasistes planeerimise etappides arvestada, et välistada võimalik negatiivne mõju tiheasutusalaadele.</p>

		<p>PlanS § 75 lg 1 p 22 kohaselt on üldplaneeringu ülesanne müra normtasemetega kategooriate määramine. Seejuures tuleb tähelepanu pöörata erinevate piirkondade praegustele müratasemetele ning tekkinud probleemidele. Samuti tuleb kaaluda, millistele aladele milliseid müra kategooriad määrata arvestades kavandatavaid arenguid ning kas kavandatavad müra normtasemed on saavutatavad. Kui müra normtasemed saavutatavad ei ole, peab kaaluma maa reserveerimise (nt müratõkkeks, müravalliks) otstarbekust. Samuti tuleb analüüsida väiksete alade planeerimise vajalikkust ning üldisemalt kõigi kavandatavate maakasutuse juhtotstarvete sobilikkust müra arvesse võttes.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel, pidades silmas üldplaneeringu täpsusastet. Müra kategooriate määramisel lähtutakse atmosfääriõhu kaitse seaduse §-st 57. Haapsalu linna üldplaneeringu lähteseisukohtades ja KSH väljatöötamiskavatsuses on välja toodud, et üheks Haapsalu linna üldplaneeringu alusuuringuks on mürauuring. Uuringu teostamine on sügisel 2019 käimas, esimesed mõõtmised toimunud. Eksperthinnang koostatakse seoses transiitliiklusega läbi Haapsalu, kaevandamisega, lennuvälja kasutuselevõtuga. Tulemusi arvestatakse üldplaneeringu lahenduse väljatöötamisel, sh maakasutuse kavandamisel.</p>
		<p>PlanS § 75 lg 1 p 2 kohaselt on üldplaneeringu üks ülesanne kohaliku tähtsusega jäätmeäitluskohtade asukoha ja nendest tekkivate kitsenduste määramine. Sellega seoses on olulisimad järgmised küsimused: 1) Kas ja kuhu oleks vaja kohaliku tähtsusega jäätmeäitluskohta? 2) Kas ja milliseid tingimusi on vaja seada? 3) Kui täpselt tuleks kohaliku tähtsusega jäätmeäitluskoht üldplaneeringus määrata? Võimalik on kirjeldada kas ainult tekstis, näidata mingi juhtotstarbe kõrval juhtotstarbena, näidata eraldi juhtotstarbega või kasutada kõiki neid vastavalt piirkondade eripäradele. Keskkonnaamet lisab, et jäätmeäitlusobjektid tuleb planeerida selliselt, et need ei tekitaks keskkonnanäringuid (müra, vibratsioon, tolm, ebaseadlik lõhn jms) ja negatiivset mõju elanikkonnale, vältides sellega hilisemaid probleeme. Üldplaneeringu koostamisel tuleb võtta arvesse riigi jäätmeäitluskavaga 2014-2020 seatud eesmärgid.</p> <p>Märgime, et oluline on planeeringu koostamise käigus analüüsida, kas omavalitsuse territooriumil on vajadus täiendavate jäätmeäitluskavade ja/või omavalitsuse poolt rajatavate äitlusrajatiste (nt biojäätmete kompostimisplatsid, reoveesete äitluskohad jms) järele.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel, arvestades muuhulgas kohalike vajadusi ja võimalusi.</p> <p>Ettepaneku arvestamiseks on üldplaneeringu lähteseisukohtades seatud üheks üldplaneeringuga lahendatavaks teemaks Läänemaa jäätmeäitluskavade laiendamise või täiendavate jäätmeäitluskohtade vajaduse kaalumise.</p> <p>Pullapää prügilaga avamise või maa-ala arendamise vajaduse all on silmas peetud erinevate lahendusvariantide, sh ala uuesti avamise (sealsete jäätmete nt jäätmeäitluskohades põletamiseks ja maa-ala korrastamiseks), kaalumist. Võtame üldplaneeringu koostamisel kindlasti arvesse Keskkonnaameti viidatud jäätmeäitluskavade hierarhiat ja põhimõtteid.</p>

		<p>Sealjuures tuleb arvestada ka Läänemaa omavalitsuste ühtses jäätmekavas seatud eesmärgid. KSH-s tuleb hinnata planeeritavate käitluskohtade võimalikke mõjusid.</p> <p>LSK ja KSH VTK ptk-s4 on lahendamist vajava ülesandena märgitud: "Suletud Pullapää prügila avamise või maa-ala arendamise vajaduse kaalumise". Selle ülesande mõte jääb mõneti ebaselgeks -kas mõeldud on prügila avamist uuesti jäätmete ladestamiseks? Juhime tähelepanu sellele, et jäätmehooldusmeetmete väljatöötamisel ning rakendamisel tuleb juhinduda jäätmeseaduse 22¹ lõikes 1 toodud jäätmehierarhiast ning eelistada jäätmete taaskasutamist kõrvaldamisele, ühtlasi peab prügila vastama keskkonnaministri 29.04.2004 määruse nr 38 „Prügila rajamise, kasutamise ja sulgemise nõuded“ nõuetele.</p>	
		<p>Keskkonnaministri 16.01.2009 määruse nr 2 „Metsa korraldamise juhend“ § 7 lg 7 kohaselt takseerikirjelduses märgitakse eraldi kehtivad metsa majandamise kitsendused. Metsamajandamise kitsenduste aluseks on õigusaktid või planeeringud. Sama määruse § 21 lg1 p 3 järgi metsa takseerikirjeldus on metsamajandamiskava osaks. Seega on võimalik ka eelnimetatud määrusest tulenevalt üldplaneeringuga seada tingimusi metsa majandamiseks. Üldplaneeringu alusel võib kinnisomandile seada kitsendusi, st üldplaneeringuga omandiõiguse kasutamise kitsendamine on legitiimne. Seejuures iga kitsendus peab olema põhjendatud, proportsionaalne ja üheselt mõistetav (arusaadav, sh kinnisasja omanikule).</p>	<p>Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel. Oleme teadlikud, et iga kitsendus peab olema põhjendatud, proportsionaalne ja üheselt mõistetav. Samas tuleb ka aduda, et üldplaneeringu eesmärk on kokku leppida tasakaalustatud ruumiline areng, mis arvestaks kõikide ühiskonnaliikmete huvide ja vajadustega. Kõiki huvisid tuleb arvesse võtta, kaaluda ja sellest lähtuvalt kujundada üldplaneeringu lahendus.</p>
		<p>Esialgse Eesti radooniriski levilate kaardi kohaselt asub Haapsalu linn madala või normaalse radooniriski alal. KSH koostamise käigus tuleks siiski selgitada välja, kas on esinenud radooniga probleeme ja kas mingis piirkonnas vajaks teema täpsustamist.</p>	<p>Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel. Üldplaneeringu ja selle mõjude hindamise ühe alusuuringuna viiakse läbi radooniteemaline eksperthinnang. Hinnangu käigus täpsustatakse võimalikke probleeme seoses pinnase radoonisisaldusega. Niivõrd kui võrd olemasolevad andmed võimaldavad, tuuakse radooni osas välja teadaolevad probleemsed piirkonnad ning piirkonnad, mis vajavad täiendavat uurimist. KSH väljundina määratakse tingimused, millega tuleb</p>

				radooniriskiga piirkondades arenduse järgmistes etappides arvestada.
			Juhime tähelepanu, et lisa 2 sisukorras ei ole käsitletud kõiki alapeatükke, nagu seda on tehtud näiteks peatükkidega 7, 13, 18 ja 19.	Tähelepanek on arvesse võetud, Lisa 2 sisukord on korrigeeritud.
			LSK ja KSH VTK ptk-s 6 osas „Lääne maakonna arengustrateegia 2035+“ on nimetatud taristu kavandamise üheks eesmärgiks „kiire ja probleemideta ligipääsu tagamine elamutele, elamualadele“. Teeme ettepaneku määrata aastakümneid kasutatud (jalgsi) juurdepääsuteed, mis on ka praegu tihedalt kasutatavad, avalikeks (jalg)teedeks, nt katastriüksusel 67401:008:0221 olev metsaala läbiv jalgte Herjava küla elamualade (Kase tn) ühendamiseks maanteega, et tagada ka tulevikus jalgsi liikuvate inimeste juurdepääs ühistranspordile.	Kaalume ettepanekuga arvestamist üldplaneeringu koostamise käigus, arvestades muuhulgas kohalike vajadusi ja üldplaneeringu täpsusastet.
MAA-AMET	05.09.2019 nr 6 3/19/12894 3	Seisuga 22.08.2019 asuvad Haapsalu linna üldplaneeringu territooriumil osaliselt või täielikult 5 keskkonnaregistri maardlate nimistus arvel olevat maardlat ja 4 kehtiva kaevandamisloaga mäeeraldist ning menetluses on 2 kaevandamisloa taotlust. Haapsalu linna üldplaneeringu lähteseisukohtade ja üldplaneeringu KSH väljatöötamise kavatsuse dokumendi LISA 2 peatükis 17. Maavarad ja maardlad on kirjeldatud seisuga 20.06.2019 Haapsalu linnas olevad maardlad ja mäeeraldised. Ekslikult on kirjeldatud, et Haapsalu linna territooriumil on 5 mäeeraldist (korrektne kehtivate kaevandamislubadega mäeeraldiste arv on 4). Palume täpsustada.	Lisa 2 on täiendatud vastavalt esitatud ettepanekule.	
			Haapsalu linna üldplaneeringu dokumentide juurde kuuluva joonise Väärtused ja piirangud märkustes on kirjeldatud, et kaardi koostamisel on kasutatud Maa-ameti avaandmeid. Märgime, et joonisele Väärtused ja piirangud kantud maardlate piirid ei vasta keskkonnaregistris arvel olevate maardlate piiridele. Palume üldplaneeringu jooniste koostamisel kasutada keskkonnaregistris arvel olevate maardlate piire. Keskkonnaregistri seaduse § 6 kohaselt	Arvestame märkusega üldplaneeringu koostamisel.

			peab planeeringute koostamisel kasutama üksnes keskkonnaregistrisse kantud keskkonnaandmeid.	
			Peatükis 8.2 KOOSTÖÖ TEGIJAD JA KAASATAVAD on märgitud Maa ameti koostöö eesmärgi selgituseks riigi maareservi jäetud maade administreerija. Täpsustame, et keskkonnaminister on oma 05.03.2019 käskkirjaga nr 1 2/19/198 andnud Maa ametile volituse kooskõlastada üldplaneeringuid PlanS sätestatud korras, kui planeeritav maa ala asub keskkonnaregistri maardlate nimistus oleval maardlal või selle osa I. Palume täiendada Maa ameti koostöö eesmärki maardlatega seonduvalt.	Kaasatavate tabelit on täiendatud vastavalt ettepanekule.
			Palume üldplaneeringus anda mäetööstusmaa juhtotstarve kehtivate lubadega mäeeraldiste ja nende teenindusmaade aladele. Palume anda reserveeritava mäetööstusmaa juhtotstarbe nendele aladele, kus on menetluses maavara kaevandamise loa taotlus. Vajadusel võib mäetööstusmaa juhtotstarbest eraldada turbatööstusmaa juhtotstarbe.	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel.
			KSH väljatöötamise kavatsuse dokumendi LISA 2 leheküljel 55, mäeeraldiste tabeli all on kirjeldatud: "Valgevälja liivakarjääri on moodustunud veekogu, mis on suveperioodil Haapsalu inimeste üks lemmiksupluskohtadest. Kaevandustegevus karjääris on hetkel peatatud, kuid liivavarused seal veel leidub (vt Tabel 12). Haapsalu linna arengukava kohaselt on Haapsalu Linnavalitsuse eesmärk taotleda Valgevälja karjääri kinnistu riigi omandist munitsipaalomandisse ja rajada sinna avalik supluskoht." Selgitame, et Valgevälja liivakarjääri alal kehtib kuni 30.09.2027 kaevandamisluba nr L.MK/322407, loa omaja Maanteeamet, karjääris on arvel ehitusliiva 80,5 tuh m ³ ja täiteliiva 94,1 tuh m ³ . Maa munitsipaalomandisse andmist saab kaaluda peale karjääri ammendumist ja korrastamise lõpetamist.	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel.
	POLITSEI- JA PIIRIVALVEAMET	18.09.2019 nr 1.11-11/549-2	Ettepanekud lähteseisukohtadele ja KSH väljatöötamiskavatsusele puuduvad.	

	LENNUAMET	03.09.2019 nr 4.6- 10/19/3706- 2	Palume vastavalt lennundusseaduse § 35 lg 2 ja 4 Kiltsi lennuväljaga seotud planeeringud ja ehitusprojektid Lennuametiga kooskõlastada.	Teeme üldplaneeringu koostamise käigus koostööd Lennuametiga.
	MUINSUSKAITSEAM ET	01.10.2019 nr 1.1- 7/2155-1	Haapsalu linna üldplaneeringu koostamisel tuleb arvestada riikliku kaitse all olevate kultuurimälestiste ja nende kaitsevöönditega. Mälestiste nimekiri on kättesaadav Kultuurimälestiste registris (www.register.muinas.ee), millel on olemas riskasutus Maa-ameti põhikaardiga – mälestiste ja nende kaitsevööndite täpne paiknemine on näha Maa-ameti põhikaardi kultuuriväärtuste kaardikihil. Muinsuskaitse põhimõtted on välja toodud Muinsuskaitseaduse (MuKS) § 3 ja kaitsevööndi eesmärgid § 14. Mälestiste piiride kohta tekkivate küsimuste korral palume ühendust võtta Muinsuskaitseameti kartograafianõunikuga.	Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel.
			<p>Riikliku kaitse all olevaid kultuurimälestisi tuleb käsitleda üldplaneeringu seletuskirjas eraldi peatükina. Muinsuskaitseamet soovib käsitleda üldplaneeringu seletuskirjas kultuurimälestisi tabeli vormis või nimekirjana (vt lisa nr 1), kus hinnatakse mälestise tehnilist seisundit, kasutusfunktsiooni, leevendusi ja kavandatavad tegevusi, jm. Mälestised näitavad piirkonna ning kultuurimaastiku ajaloolist mitmekihilisust, mistõttu tuleb planeerimisel lähtuda mälestisi säästvast põhimõttest ning arvestada avalike huvidega.</p> <p>Mälestiste kasutuses hoidmine ja kasutuseta mälestistele funktsiooni leidmine peab olema linna üldplaneeringus käsitletav teema. Korrastatud ja hoitud kultuuriväärtused loovad elamisväärsema ja atraktiivsema elukeskkonna, mis aitab kaasa elukvaliteedi tõusule, loob töökohti, elavdab majandust ja kasvatab piirkonna konkurentsivõimet.</p> <p>Üldplaneeringu kaartidel tuleb tähistada maa-alalised mälestised alana, üksikmälestis näidata punktina. Kaardimaterjali väljatrukil võivad mälestised olla tähistatud eristuva leppemärgiga.</p>	Kultuurimälestiste kasutuses hoidmine ja kasutuseta kultuurimälestistele funktsiooni leidmine on kindlasti ka Haapsalu linna üldplaneeringu ülesanne. Märgime, et üldplaneeringuga kavandatakse tuleviku arenguid, mitte ei fikseerita olemasolevat olukorda. Sellest tulenevalt ei fikseeri me üldplaneeringus eksisteerivate kultuurimälestiste nimekirju, vaid võtame need aluseks üldplaneeringu lahenduse koostamisel, sh arvestame kultuurimälestistega teiste arengute kavandamisel, seame maakasutus- ja ehitustingimusi, mis võimaldaksid kultuurimälestisi kasutuses hoida või näeme ette meetmeid kasutuseta kultuurimälestistele funktsiooni leidmiseks, kui kultuurimälestised omavad mõju valla ruumis.

		<p>Haapsalu linna territooriumil on riikliku kaitse all 46 ehitismälestist, 39 arheoloogiamälestist ja 22 ajaloomälestist. Kultuurimälestiste nimekiri on lisatud tabelina (lisa 2).</p> <p>Lisaks eelnimetatud mälestistele, asub planeeritaval alal Haapsalu vanalinna muinsuskaitseala, mistõttu tuleb koostada üldplaneeringu muinsuskaitse eritingimused vastavalt kultuuriministri 24. 04. 2019 määrusele nr 15 § 2 (2): Üldplaneeringu eritingimused koostatakse, kui planeeritaval maa-alal asub muinsuskaitseala või selle kaitsevöönd. Muinsuskaitseametiga kooskõlastatult ei pea eritingimusi koostama juhul, kui kavandatav tegevus ei muuda oluliselt väljakujunenud ruumilist olukorda või muinsuskaitseala säilimist ja vaadeldavust.</p> <p>Muinsuskaitseamet peab eritingimuste koostamist vajalikuks, sest pole teada, kuidas võrd väljakujunenud olukorda muuta soovitakse.</p> <p>Haapsalu vanalinna muinsuskaitsealal tuleb linna planeerimisel ja projekteerimisel arvestada nii linnamüüri kui ka avalikkusele suunatud hoonete ja ruumidega (raekoda, tollihoone, apteek, kirikud ja kalmistud). Muuhulgas arvestada vanema kihistusega näiteks kommunikatsioonitrasside rajamisel ning võimalusel kasutada vanu trasse uute planeerimise asemel. Kaevetöödel keskaegsete hoonete ja kiviehitiste piirkonnas tuleb uued kaevetööd planeerida lahtise kaevega ning tagada arheoloogilised uuringud. Samuti tuleb arvestada ka välja tulnud müüride (sh linnamüüri) säilitamise ja nende eksponeerimise ning markeerimisega. Haapsalu vanalinna planeeringute koostamise käigus konsulteerida parimate võimalike lahenduste osas lisaks Muinsuskaitseametile ka Haapsalu ja Läänemaa Muuseumide sihtasutuse kui Haapsalu ajaloo uurimise keskusega.</p>	<p>Arvestame märkusega üldplaneeringu koostamisel. Haapsalu linna üldplaneeringu koostamise käigus koostatakse Haapsalu vanalinna muinsuskaitse eritingimused, mida võetakse arvesse linna ruumilise arengu kavandamisel ning maaksautus- ja ehitustingimuste määramisel. Haapsalu vanalinna ning selle kontaktvööndi ruumilise arengu kavandamisel teeme koostööd Muinsuskaitseameti ja ka SA-ga Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid. Viimased on lisatud ka kaasatavate tabelisse.</p>
		<p>Kaitse all olevatest arheoloogiamälestistest enamiku (15) moodustavad asulakohad, millest suurem osa paikneb tänapäeva külade vahetus läheduses või nende tuumikaladel. Lisaks sellele on teada 11 matmispaika</p>	<p>Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel arvestades objektidest tulenevat mõju ruumile ning üldplaneeringu täpsusastet. Üldplaneeringu koostamisel teeme kindlasti</p>

		<p>(kalmistut või kivikalmet), 11 kultuspaika (ohverdamiskohad, ohvriallikas Laheva külas, ohvri- ja kultusekivid ning rahvapärimusega seotud kivi Panga külas) ja linnus „Tubrilinn“ Saanika külas. Arheoloogiamälestised paiknevad Haapsalu linna haldusterritooriumil asuvates maapiirkondades ja külades, välja arvatud Jaani kiriku kirikuaed, mis asub Haapsalu vanalinna muinsuskaitsealal.</p> <p>Muinsuskaitseametile on Haapsalu linnas teada lisaks riigi kaitse all olevatele arheoloogiamälestistele infot mitmete võimalike asulakohtade, matmis- ja muude arheoloogiliste leiupaikade ning looduslike pühapaikade kohta, millest 13 muistist (asulakohad Emuvere, Vätse, Puiatu, Saanika, Vilula, Puise, Üsse ja Jõõdre külades, kultusekivi Suure-Ahli külas, ohvrikivi Mäekülas, kivikalme Nõmme külas ning kalmistu Puise külas) on võetud arvele. Kõiki varasemaid teateid kontrollitakse ning säilimise korral algatatakse nende mälestiseks või arheoloogiliseks leiukohaks tunnistamise menetlust. Kuna teadete kontrollimine on aeganõudev tegevus, siis Muinsuskaitseamet palub arheoloogiapärandi säilimise tagamise nimel meiega eelnevalt konsulteerida, kui Haapsalu linnas kavandatakse suuremaid maastikku muutvaid rajatisi, sh teed, karjäärid vms.</p>	<p>koostööd Muinsuskaitseametiga nii kaitse all olevate kultuuriväärtuslike objektide kui ka teadaolevate võimalike arheoloogiliselt väärtuslike alade kasutustingimuste määramisel või nendega arvestamisel.</p>
		<p>Arheoloogiapärandi seisundit ja säilimist mõjutab senise maakasutuse muutmine, eeskätt ehitus-, kaeve- või muu mullatöö (nt kaevandused, suured taristuobjektid, ulatuslikud uued elamu- ja tööstusalad, jõesuudmete süvendamine jms). Aladel, kus üldplaneeringuga kavandatakse senise maakasutuse muutust, mis toob endaga kaasa ulatuslikke kaevetöid, on üldplaneeringu koostamise käigus vajalik ja põhjendatud markeerida ära tõenäolised arheoloogiliselt väärtuslikud alad, kus hiljem tuleb keskkonnamõju hindamisel läbi viia arheoloogiline uuring (leire või eeluuring², olenevalt planeeritavast ja planeeringuala suurusest) (MuKS § 31 lg 3, ÜP nõustik ptk 4.7.1, samuti arheoloogiapärandi kaitse Euroopa konventsioonis toodud põhimõtted, millega soovitatakse konventsiooniga ühinenud riikidel hoolitseda, et mh</p>	<p>Haapsalu linn üldplaneeringu koostamisel, sh KSH läbiviimisel ei viida läbi täiendavat uuringut arheoloogiliselt väärtuslike alade prognoosimiseks. Teadaolevate arheoloogiliselt väärtuslike aladega arvestatakse uute arendusalade kavandamisel ning vajadusel sätestatakse ettevaatusmeetmed, millega üldplaneeringule järgnevates planeerimise etappides nendel aladel arvestada.</p>

		<p>arheoloogiapärandisse puutuv oleks arvesse võetud eri astme planeerimiskavades).</p> <p>Juhised veel avastamata arheoloogiapärandi prognoosimiseks sõnastatakse igakord, lähtuvalt linna või valla eripärast. Üldplaneeringu koostamise ja selle keskkonnamõju strateegilise hindamise käigus arheoloogiliselt väärtuslike alade prognoosimiseks tuleb eriti silmas pidada riigi kaitse all olevaid arheoloogiamälestiste ja arheoloogiliste leiukohtade kontsentratsioonialasid, kuid lisaks allikakriitiliselt koondada arheoloogia arhiivides olevaid andmeid ja teha üldistav analüüs ajalooliste kaartide ning tänapäevase reljefi- ja maakasutuskaartide põhjal.</p>	
		<p>Kohalikku kultuuripärandit silmas pidades võivad miljööväärtuslikud alad olla nii tüüpilised kui ka eriilmelised ehitatud keskkonnad. Miljööväärtuslike alade määratlemisel soovitame analüüsida väljakujunenud asustusstruktuuri ja teedevõrku ning muid paigale omaseid väärtusi: krundi suurusi, hoonestuslaadi, hoonestuse ja muid kujundamise elemente, ehitusmaterjale, maakasutust jms. Miljööaladele seatavad kaitse- ja kasutustingimused peavad tagama uue hoonestuse ja maakasutuse sobitumise vanaga, et olemasolevad väärtused säiliks ja tõuseksid esile (PlanS § 75 lg 1, p 16).</p> <p>Miljööväärtuslike alade ja väärtuslike üksikobjektide määramisel saab kasutada varasemaid uuringuid, sealhulgas Muinsuskaitseameti tellitud valdkondlikke uuringuid. Need on leitavad Muinsuskaitseameti arhiivist (Pikk 2, Tallinn), enamik neist on digitaalselt olemas ka Muinsuskaitseameti kodulehel ja registris:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Maaehituspärand (https://register.muinas.ee/public.php?menuID=rehemaja&action=list); 2. Matmispaikade register (https://register.muinas.ee/public.php?menuID=burialplace); 	<p>Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel. Üldplaneeringu koostamisel kaardistatakse juba kehtivate üldplaneeringutega määratletud miljööväärtuslikud alad ning analüüsitakse uute miljööalade määramise vajadust ja aladele kaitse- ja kasutustingimuste seadmist.</p>

		<p>3. Muistised ja pärimuspaigad (https://register.muinas.ee/public.php?menuID=placeinfo);</p> <p>4. 20. sajandi väärtuslik arhitektuur (https://register.muinas.ee/admin.php?menuID=architecture);</p> <p>5. Koolimajad (https://register.muinas.ee/ftp/XX_saj._arhitektuur/alusuuringud/Maakoolimajad/Maakoolimajad%20koos.pdf);</p> <p>6. Vallamajad (https://register.muinas.ee/ftp/XX_saj._arhitektuur/alusuuringud/Vallamajad/20saj.Vallamajad.pdf);</p> <p>7. Palvemajad (https://register.muinas.ee/ftp/XX_saj._arhitektuur/alusuuringud/Palvemajad/palve.pdf);</p> <p>8. Raudteearhitektuur https://register.muinas.ee/ftp/XX_saj._arhitektuur/alusuuringud/Raudteearhitektuur/Raudteearhitektuur.pdf</p> <p>9. Militaarpärand (https://register.muinas.ee/public.php?menuID=militaryheritage);</p> <p>Vajadusel viia läbi täiendavaid inventeerimisi ja/või koguda infot kohaajaloolastelt ning kohalikest muuseumidest (SA Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid, Rannarootsi Muuseum).</p>	
		<p>Kaardistada mälestistest ja miljööväärtuslikest aladest välja jäävad ajalooliselt väärtuslikud hooned, monumendid, pühakohad, kalmistud, sillad, sadamakohad, teed, tähised jne, analüüsida nende seisundit ning lisada säilimiseks ja traditsiooniliseks kasutuseks vajalikud tingimused (PlanS § 75 lg 1 p 16).</p> <p>Kultuuriväärtust võivad kanda mitmesugused ajaloosündmustega ning kultuuritegelaste elu ja tegevusega seotud paigad, kohaliku või piirkondliku kombestikuga seotud kohad ja nähtused, samuti kohapeal tuntud muistenditega seotud paigad, mis on sageli</p>	<p>Arvestame ettepanekuga üldplaneeringu koostamisel ning võtame kohapõhiselt väärtuslike objekte ja alasid arvesse üldplaneeringu ruumilahenduse koostamisel, piirkondlike maakasutus- ja ehitustingimuste seadmisel.</p>

			<p>kohalikele inimeste eneseteadvustamise, samastumise ja rekreatsiooni kohtadeks.</p> <p>Kultuuriministeeriumi ajalooliste looduslike pühapaikade arengukava raames on kaardistatud üle Eesti mitmesuguseid looduslikke pühapaiku (allikaid, puid, kive, hiiekohti jms). Üle Eesti on mitme piiriülese projekti raames Riigimetsa Majandamise Keskuse juhtimisel kaardistatud pärandkultuuri objekte nii metsas kui mujal. Infot piirkondlikult oluliste paikade kohta leiab:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. RMK hallatavast pärandkultuuri kaardilt (https://geoportaal.maaamet.ee/est/Teenused/Kaardirakendused/Parandkultuuri-kaardirakendus-p160.html); 2. Ajalooliste looduslike pühapaikade inventuuride kohta saab infot Muinsuskaitseametist. 	
			<p>Analüüsida väärtuslikke vaateid maastikus ning merelt ja märkida vaated kultuurilooliselt olulistele objektidele, vaatekoridorid kanda kaartidele.</p> <p>Keskkonna kultuuristamisel on soovitatav väärtustada varasemate põlvkondade tööd. Ajaloolist väärtust omab maastikumuster, kus võib leida muinas-, mõisa-, talu- ja nõukogudeaegseid objekte. Väärtuslikud on maastikud, kus on kiviaiad, endiste hoonete vared, lahtised madalad kraavid, alleed, veskite paisud, teed, veskijärved jm kultuurilist eripära väljendavad objektid.</p> <p>Täiendavate küsimuste korral palume pöörduda Muinsuskaitseameti Läänemaa nõuniku, ameti valdkonna juhtide ja nõunike poole.</p>	<p>Väärtuslike maastike määratlemisel lähtutakse Lääne maakonnaplaneeringust, täpsustades ja täiendades maakonnaplaneeringus toodud alasid ja tingimusi. Kohaliku tähtsusega väärtuslikke vaated maastikus kaardistatakse üldplaneeringu lahenduse koostamise käigus ning vajadusel seatakse tingimused vaadete säilimiseks.</p>
	OMAVALITSUSED, MTÜd, ERAISIKUD JM			
	LÄÄNE-NIGULA VALLAVALITSUS	20.09.2019 nr 7-1/19-109-2	Lääne-Nigula Vallavalitsusel pole täiendavaid ettepanekuid Haapsalu linna üldplaneeringu lähtesisukohtade ja Haapsalu linna üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsuse osas.	

MTÜ ROHELINE LÄÄNEMAA	23.09.2019	<p>Üldplaneeringus panna suur rõhk keskkonnasõbralikule ja jätkusuutlikule turismile ja puhke tegevusele, hajutades tegevust võimalikult laiale alale. Eesmärk peaks olema kasutada Haapsalu looduskeskkonda võimalikult säästlikult nii, et see säiliks kasutamise- ja elamisväärseks ka tulevastele põlvetele.</p> <p>Tuleb üldiselt keelata uute arenduste ehitamine põllumaale. Arendused peaksid toimuma elamumaaks määratud aladel või seal, kus selle tagajärjel ei halvene üldine maastikuilme ja muud väärtused.</p>	<p>Üldplaneeringu LS ja KSH VTK dokumendis on sõnastatud üldplaneeringu põhimõtted, mis annavad raamistiku üldplaneeringu lahenduse koostamisele. Muuhulgas on üldplaneeringu põhimõtetena seatud:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kujundada kogu linna ühtne ruumiline terviknägemus, mis võtab arvesse erinevaid eluvaldkondi ning piirkondade omapära. - Soodustada mitmekesise, hästi sidustatud ja kvaliteetse elukeskkonna kujundamist, säilitades samal ajal olemasoleva loodus- ja ehitatud keskkonna väärtused. - Eelistada kasutusest välja langenud väärtuslike alade ja hoonete uuesti kasutusele võtmist uute alade hõivamisele. <p>Need põhimõtted kannavad endas tasakaalustatud ruumilahenduse loomist, mis arvestab võrdselt nii omavalitsuse arenguvajadusi elu-, puhke- kui ka ettevõtluspiirkonnana.</p>
		<p>Elamute otseses ümbruses keelustada lageraie ja tagada, et traditsiooniliselt metsaga ümbritsetud majapidamistel säiliks ka edaspidi mingisugune metsavaade.</p>	<p>Üldplaneeringu koostamisel tuleb leida tasakaalustatud ruumilahendus, mis võtab võrdselt arvesse kõigi maaomanike huve ning kaalub võrdselt ka avalikke ja erahuve. Omandile kitsenduste seadmisel, sh lageraiepiirangute seadmine, peab olema põhjendatud, sobiv, vajalik ja proportsionaalne. Täpsed piirkonnad ning tingimused elamualade kaitseks töötatakse välja üldplaneeringu koostamise käigus.</p>
		<p>Keelata jahipidamine (maa)koolide ümbruses.</p>	<p>Üldplaneeringuga ei ole võimalik keelata jahipidamist või seada sellele muid piiranguid. Jahitegevuse reguleerimine toimub jahiseaduse alusel.</p>

			Töötada välja Haapsalu linna metsade majandamise pikaajaline kava.	Haapsalu linna riigimetsa majandamise kava aastateks 2020-2030 on välja töötatud koostöös RMKga 2018. aastal. Majandamise kavas toodud põhimõtteid ja tegevusi arvestatakse üldplaneeringu koostamisel.
			Keelata pestitsiidide ja teiste kemikaalide kasutamine.	Üldplaneering reguleerib linna ruumilist arengut. Pestitsiidide ja kemikaalide kasutamist üldplaneeringuga ei reguleerita, kuna see ei ole üldplaneeringu ülesanne.
			Keelata metsatööd lindude pesitsuse ajal. Keelata metsatööd ajal, kui on suur tuleoht.	Looduslikult esinevate lindude tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal on keelatud lähtudes looduskaitseaduse § 55 lõike 6 ¹ punktist 2. Metsa- ja muu taimestikuga kaetud ala tuleohutusnõuded on kehtestatud tuleohutusseaduses (5. jaotis). Reeglid metsade majandamiseks on seatud metsaseadusega. Muuhulgas sätestab metsaseadus omaniku kohustused metsa majandamisel ning annab raie tegemiseks vajaliku metsateatise väljastamise reeglid ja selles antavad tingimused.
			Linna puude planeerimine linnakeskkonda tänavate äärde ja uute rohealade planeerimine.	Üldplaneeringu koostamisel viiakse läbi rohevõrgustiku analüüs, mille käigus analüüsitakse muuhulgas ka linna kui asustusüksuse siseseid rohevõrgustiku elemente ja sidusust ning vajadusel seatakse tingimusi sidususe parandamiseks.
			Kooliaedade kui õppeaedade planeerimine.	Kooliaedade kasutamine õppe-eesmärgil ei ole üldplaneeringu ülesanne – seda on võimalik tagada kohapõhisemate meetmetega. Võimalusel ja vastava vajaduse ilmnemisel käsitleme üldplaneeringus nn kogukonna- ja/või linnaaedasid ja nende kavandamise vajadust.
			Üldplaneeringu muutused tulevikus: enne kui üldplaneeringut muuta, tuleks kindlasti kontrollida, kas	Üldplaneeringu koostamisel arvestatakse olemasolevate ja teadaolevate kavandatavate

			planeeritavatel aladel on liike, mis on ELi linnudirektiivi või loodusdirektiivi kaitse all. Näiteks on olemasolevate kaartide järgi planeeritud ehitada uusi elamuid ja teid kohtades, mis on ELi loodusdirektiivi kaitse all või üleujutuse riskiga aladel (vt. näited kaartidel).	<p>kaitstavate loodusobjektidega, mis on kantud keskkonnaregistrisse. Üldplaneeringu elluviimisega kaasnevate mõjude hindamise raames analüüsitakse ja hinnatakse kavandatava tegevusega neile kaasneva mõju. Samuti viiakse üldplaneeringu KSH koostamise käigus läbi Natura eelhindamine, et hinnata kavandatavate tegevuste mõju Natura 2000 võrgustiku loodus- ja linnualade kaitse-eesmärkidele.</p> <p>Tegevuste edasisel kavandamisel järgmistes etappides tuleb igakordselt täpsustada kaitstavate loodusobjektide (kaitsealad, hoiualad, kaitstavad liigid, püsielupaigad, kaitstavad looduse üksikobjektid) esinemist, sest keskkonnaregistri andmeid täiendatakse pidevalt. Samuti võidakse muuta kaitstavate loodusobjektide kaitse-eeskirju ja kaitsekorda.</p>
			<p>Ettepanekud sotsiaalse taristu osas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Maanteede kaitsevööndis lageraie keelamine. - Luua linna orgaaniliste jäätmete töötlemise jaam. - Ettepanek avaliku tee osas Vilkla külas ning jalgrattamarsruudile Matsalus rahvusparkis. 	Kaalume ettepanekutega arvestamist üldplaneeringu koostamisel, sh koostöös asjaomaste ametiasutustega. Märkime, et üldplaneeringu LS ja KSH VTK annavad ülesandepüstituse üldplaneeringu protsessile, kuid ei sätesta veel konkreetseid lahendusi konkreetsetes piirkondades.
			Ettepanek laiendada kõrgendatud avaliku huviga metsa-alasid, sh Paralepa alevikus, Valgevälja metsas, Vilkla külas.	Kaalume ettepanekutega arvestamist üldplaneeringu koostamise käigus, sh koostöös asjaomaste asutustega (RMK) ning piirkonna elanike ja metsaomanikega.
			Võtta kohaliku kaitse alla eramaal asuvad vääriselupaigad (VEPid). Registreeritud vääriselupaigad on looduslikult kõige rikkamad metsaelupaigad Haapsalu linnas. 19 vääriselupaika asuvad eramaal ja ainult ühel neist on riigiga sõlmitud kaitseleping. Me soovime, et Haapsalu linn võtaks kohaliku kaitse alla need ülejäänud 18 vääriselupaika (kokku 25,68 ha) mis on hetkel ilma igasuguse kaitseta. See on väga oluline kohaliku loodusliku	Märkime, et lähtuvalt metsaseadusest on eraomanikule kuuluval kinnistul vääriselupaikade kaitsmine vabatahtlik. Lisaks ei kuulu vääriselupaikade kaitse alla võtmise üle otsustamine kohaliku omavalitsuse pädevusse ega ole lahendatav üldplaneeringuga. Vääriselupaikade kaitset reguleerib metsaseadus, nende väljavalikut ja

		<p>mitmekesisuse ja väärtuste perspektiivist. (vt. kaart: kaitsmata VEPI on märgitud punase ringiga; üks roheline ring märgistab eravalduses olevat, kaitstud VEPI).</p> <p>Kanakulli pesapaik linna omandis olevas Valgevälja metsas: Kui kanakull 2020. aastal (peale 2019. aastal linna poolt plaanitud raiet kanakulli elupaigas) endiselt Valgeväljas pesitseb, tuleks see koht püsielupaigana registreerida ja kaitse alla võtta.</p> <p>Võta kohaliku kaitse alla haigrukoloonia Kadarpiku külas. See on Eesti suurim haigrukoloonia, kus pesitsevad umbes 550 hallhaigru paari ja umbes 250 hõbehaigru paari.</p> <p>Väljaspool Natura 2000 võrgustikku asuvad Natura elupaigad: Haapsalu linn peaks pöörama tähelepanu ja kaitsma alasid, millel on ametlikud Natura elupaigad. Euroopa Liidu seadusandlusest lähtuvalt on Eesti kohustatud neid kaitsma. Kuna Keskkonnaamet ei pea väljaspool Natura võrgustikke asuvaid Natura elupaiku prioriteetseteks, palume Haapsalul linnal võtta vastutus oma territooriumil asuvate loodusväärtuste eest. Oluline oleks seejuures teha koostööd Keskkonnaametiga.</p> <p>Looduslike rohumaade kaitsmine: Looduslikud rohumaad ei ole ainult mitte tähtsad loodusliku mitmekesisuse ja CO2 hoidjad, vaid samuti osa meie kultuuripärandist / maakasutuse kultuuriloost. Nad näitavad meile, kuidas nägid maastikud välja vanasti. Et hoida looduslikke rohumaad, ei tohiks neid künda, seal ei tohiks kasutada väetisi ja neid võib niita vaid üks kord aastas - pärast 15. juulit.</p>	<p>kaitse alla võtmist korraldab Keskkonnaministeerium Keskkonnaagentuuri ja Keskkonnaameti kaudu.</p> <p>Kaalume teie loodusobjektide kaitse alla võtmise ettepanekutega arvestamist üldplaneeringu koostamisel. Loodusobjekti kaitse alla võtmise otsustamine toimub ekspertiisiakti alusel (looduskaitse seaduse § 8), mis peab välja tooma objekti kaitse alla võtmise otstarbekuse.</p> <p>Üldplaneeringu ja selle elluviimisega kaasnevate mõjude hindamise raames analüüsitakse arendatavate alade kattuvust loodusliku ja looduslähedase taimkattega, looduslike ja poollooduslike aladega ning hinnatakse kaasnevaid mõjusid.</p> <p>Üldplaneeringu ja selle elluviimisega kaasnevate mõjude hindamise raames analüüsitakse arendatavate alade kattuvust loodusliku ja looduslähedase taimkattega, looduslike ja poollooduslike aladega, sh looduslike rohumaadega ning hinnatakse kaasnevaid mõjusid.</p>
		<p>Lugeda olulise tähtsusega põlispuudeks kõik üksikud või gruppidega kasvavad puud (mida ei saa käsitleda metsana). Kõik toimingud selliste puudega tuleks kooskõlastada Haapsalu Linnavalitsusega.</p> <p>Ajaloolised maastikud. Vanasid põlde ja muid lagealasid, kus pole teostatud maaparandustöid ja millel on vana maastiku tunnused (erinevad maastikuelemendid, nagu kivide kogumikud ja puude grupid keset põlde) tuleks hoida, nende kündmine keelustada (vt. üleval: looduslikud</p>	<p>Kaalume ettepanekutega arvestamist üldplaneeringu koostamisel. Arvestame üldplaneeringu koostamisel teadaolevate ja kaardistatud objektidega.</p> <p>Üldplaneeringu ja selle elluviimisega kaasnevate mõjude hindamise raames analüüsitakse ning hinnatakse tegevusega kaasnevat mõju väärtuslikele maastikele ja kultuuriväärtustele.</p>

			<p>rohumaad). Säilitada tuleks ka põldude keskel asuvaid kivikogumeid ja puude gruppe kui olulisi liigirikkuse allikaid (linnud, putukad jne.). Linn peaks inventeerima kõik oma alal asuvad ajaloolised maastikud ja koostama koostöös Keskkonnaameti ja Maaeluministeeriumiga tegevusplaani, kuidas neid alasid kaitsta.</p> <p>Kaardistada Haapsalu linna territooriumil asuvad vanad hiied ja kehtestada nende raiekeeld.</p>	
KARO METS OÜ ja KREMKA OÜ	12.09.2019	<p>Kui planeerite rohevõrgustike toimimise tingimuste parandamiseks kitsendusi maaomanikele, siis kuidas olete planeerinud maaomanikele saamata jäänud tulu õiglase kompenseerimise (juhul kui piiratakse majandustegevust)?</p> <p>Kas planeerite üldplaneeringuga kehtestada täiendavaid piiranguid kaitstavate loodusobjektide näol lisaks olemasolevatele piirangutele? Kui jah kuidas olete planeerinud maaomanikele saamata jäänud tulu õiglase kompenseerimise (juhul kui piiratakse majandustegevust)?</p> <p>Kui planeeringu käigus kehtestatakse metsamaale või metsamaal paiknevatele aladele kaitse- ja kasutustingimused (üksikobjekti või miljöövärtusliku ala näol), siis kuidas olete planeerinud metsaomanikele saamata jäänud tulu õiglase kompenseerimise (juhul kui piiratakse majandustegevust)?</p> <p>Kui planeeringu käigus kehtestatakse metsamaale või metsamaal paiknevatele aladele täiendavaid kitsendusi kultuuripärandi objektide säilitamiseks, siis kuidas olete planeerinud metsaomanikele saamata jäänud tulu õiglase kompenseerimise (juhul kui piiratakse majandustegevust)?</p> <p>Kui planeeringu käigus kehtestatakse metsamaale või metsamaal paiknevatele aladele täiendavaid kitsendusi puhke- ja virgestusalade näol, siis kuidas olete planeerinud metsaomanikele saamata jäänud tulu õiglase kompenseerimise (juhul kui piiratakse majandustegevust)?</p>	<p>LS ja KSH VTK etapis on vara rääkida kitsenduste seadmisest, mis võiks kaasa tuua kohustuse saamata jäänud tulu kompenseerimiseks maaomanikele. Teiste hulgas ka rohevõrgustiku toimimiseks vajalike tingimuste seadmisel tehakse koostööd maaomanikega, et tagada tasakaalustatud lahendus, mis arvestaks nii avalikkuse huvidega (rohevõrgustiku toimimine) kui ka maaomanike huvidega.</p>	
		<p>Juhime Teie tähelepanu sellele, et uute objektide moodustamisel või olemasolevate laiendamisel (nii rohealade, kui ka looduskaitseobjektide mõistes) erametsade või maade arvelt tuleb maaomanikele koheselt</p>	<p>LS ja KSH VTK etapis on vara rääkida kitsenduste seadmisest, mis võiks kaasa tuua kompenseerimiskohustuse maaomanikele. Üldplaneeringu koostamisel tehakse koostööd</p>	

			ja õiglaselt kompenseerida saamata jäänud tulu ning maaomanikke tekkivatest kitsendustest teavitada.	nii riigiasutustega, kes näiteks väärtuslike põllumajandusmaade eest hea seisavad kui ka maaomanikega, kellel on õigus esitada oma huve ja õigusi üldplaneeringu menetluses. Üldplaneeringu eesmärk on tasakaalustatud ruumilahenduse leidmine, mis lähtub kohalikest vajadustest.
			Palun esitage omapoolne seisukoht, millised oleksid piirangutega alad ning millised oleks sobivad piirangud? Lisaks selgitage kas on vajalik üldplaneeringuga reguleerida metsatulekahju leviku tõkestamiseks või tuleohu vähendamiseks raielankide suurust ja raievanust? Kuidas olete planeerinud täiendavate piirangute kehtestamisel maaomanikule saamata jäänud tulu õiglase kompenseerimise?	LS ja KSH VTK etapis on vara rääkida konkreetsetest piirkondadest ja kitsenduste seadmise vajadusest ning sellest lähtuvast kompenseerimisvajadusest. LS ja KSH VTK markerib vajaduse antud teemaga üldplaneeringu koostamise käigus tegeleda. Selleks annab muuhulgas volituse planeerimisseadus. Juhul, kui üldplaneeringu koostamisel seatakse eraomandile kasutuspiiranguid, peavad seatavad piirangud olema põhjendatud, sobivad, vajalikud ning proportsionaalsed.
	RAILI HURT	23.09.2019	Teen ettepaneku kohaldada antud kinnistule (Siili MÜ) sihtotstarvet „puhkeala hoonestusõigusega“ ning lubada ehitada kinnistule vastavalt hajaasustuse kehtivatele nõuetele.	Kaalume ettepanekut üldplaneeringu koostamisel, arvestades piirkonna arenguvõimalusi ning -vajadusi ning üldplaneeringu täpsusastet.

